

norden

Norræna ráðherranefndin
Norðurlandaráð

Ár endurnýjunar

Árið sem leið í Norðurlandaráði og hjá Norrænu ráðherranefndinni

2005

Ár endurnýjunar

Árið sem leið í Norðurlandaráði og hjá Norrænu ráðherranefndinni

2005

Myndir í ársskýrslunni tengjast efninu borg og fólk. Stöðugt fleiri Norðurlandabúar búa í borgum og borgarrýmið hefur í auknum mæli áhrif á líf þeirra. Þar eru staðir þar sem við hittumst eða dveljum, staðir sem við förum fram hjá – jafnvel á hverjum degi. Oft tökum við ekki einu sinni eftir þeim, en það er ekki einungis stóru fletirnir, framhliðarnar og göturnar sem við sjáum. Það er líka smáatriðin. Handföngin, niðurföllin, bekkir, skilti og margt annað mótar yfirbragð borgarinnar með litum sínum og formum. Allar myndirnar frá hinum ýmsu borgum á Norðurlöndum eru teknar af Johannes Jansson.

Myndir í miðopnu eru frá Norðurlandaráðsþingi í Reykjavík og eru teknar af Magnus Fröderberg og Johannes Jansson. Mynd á bls. 1 er tekin af Magnus Fröderberg.

Ár endurnýjunar

Árið sem leið í Norðurlandaráði og
hjá Norrænu ráðherranefndinni
ANP 2006:710
© Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, København 2006
ISBN 92-893-1278-5

Prentun: Acro Grafisk A/S
Grafískur verkefnisstjóri: Kjell Olsson
Hönnun: Brandpunkt a/s
Upplag: 200
Prentað á 100 g Cyclus Offset pappír sem uppfyllir strangar umhverfis-
iskröfur og má merkja með svaninum, norræna umhverfismerkinu.
Prentað í Danmörku

Ritið má panta á www.norden.org/order
Fleiri rit eru á www.norden.org/publikationer

Norræna ráðherranefndin
Store Strandstræde 18
DK-1255 Kaupmannahöfn K
Sími (+45) 3396 0200
Bréfasími (+45) 3396 0202

Norðurlandaráð
Store Strandstræde 18
DK-1255 Kaupmannahöfn K
Sími (+45) 3396 0400
Bréfasími (+45) 3311 1870

www.norden.org

Frekari upplýsingar fást hjá upplýsingaskrifstofu Norðurlandaráðs
og Norrænu ráðherranefndarinnar:
www.norden.org
Netfang info@norden.org
Bréfasími +45 33 93 58 18

Norrænt samstarf

Norrænt samstarf er eitt elsta og umfangsmesta svæðasamstarf
í heimi. Það nær til Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og
Svíþjóðar og sjálfstjórnarsvæðanna í Færeyjum, á Grænlandi og á
Álandseyjum. Norrænt samstarf eflir samkennd norrænu þjóðanna
og tekur mið af því sem er líkt og ólíkt með þeim. Samstarfið
auðveldar norrænu ríkjunum að halda fram hlut sínum á alþjóða-
vettvangi og stuðlar að góðri sambúð nágrannabjóða.

Samstarfinu var komið í fastan farveg á árinu 1952 þegar *Norður-
landaráð* var stofnað sem samstarfsvettvangur þingmanna og
ríkisstjórna. Árið 1962 var Helsinkisamningurinn undirritaður, en
hann hefur allar götur síðan verið grundvöllur norræns samstarfs
og markað því málefnaleg samstarfssvið. Árið 1971 var *Norræna
ráðherranefndin* stofnuð sem formlegur samstarfsvettvangur
norrænu ríkisstjórnanna og landsstjórna sjálfstjórnarsvæðanna,
Færeyja, Grænlands og Álandseyja.

Efnisyfirlit

2005

- 04 **Formáli**
- 06 **Norrænt samstarf á liðandi stund**
- 10 Jafnrétti og loftslagsbreytingar forgangsmál forseta Norðurlandaráðs
- 10 Samstarfi beint að færri og brýnni málefnum
- 13 Jafnrétti á Norðurlöndum – fyrirmynd annarra ríkja
- 13 Barátta gegn mansali
- 13 Nýr sáttmáli um framsal afbrotamanna
- 14 Samnorræn framleiðsla á bóluþefni gegn inflúensu
- 14 Finnland er norrænt land
- 16 **Hagvöxtur og velferð**
- 16 Norðurlönd sem hnattrænt farsældarsvæði
- 19 Einn vinnustaður, einn heimamarkaður
- 19 Norðurlönd – svæði sem leitað er til
- 19 Norræna velferðarlíkanið eins og býfluga
- 21 Átak í menntamálum og vísindum
- 25 **Norðurlönd á alþjóðavettvangi**
- 25 Samstarf við Rússland
- 26 Norðlæg vídd Evrópusambandsins
- 27 Markvissara samstarf Norðurlanda og Eystrasaltsríkja
- 29 Samstarf landamærahéraða eflist
- 29 Háskóli í Hvíta-Rússlandi studdur
- 30 Loftslagsbreytingar á norðurskauti
- 30 Úr norðri í suður – reynsla Norðurlanda
- 33 Eystrasaltssvæðið samkeppnishæft
- 33 Viðkvæmt vistkerfi í Eystrasalti
- 34 **Sjálfbær Norðurlönd**
- 34 Ný norræn stefnumótun um sjálfbæra þróun
- 34 Orka, umhverfi og sjálfbær þróun
- 37 Framtíð smábátaveiða
- 37 Norrænar öndvegisrannsóknir í sjávarútvegi
- 37 Hollur matur bætir heilsuna
- 38 Alþjóðlegi matvæladagurinn
- 41 **Menning á Norðurlöndum**
- 41 Norrænt menningarsamstarf endurskipulagt
- 41 Ný norræn kvikmyndaverðlaun
- 42 Kongósýningin – um þátt Norðurlanda í sögunni
- 42 Norrænn skáli á heimssýningu í Japan
- 42 Norðurlönd á bókamessu í Gautaborg
- 43 Gildi og samfélagsþróun
- 44 **Upplýsingar og útgáfumál**
- 46 **Staðreyndir um Norrænu ráðherranefndina og Norðurlandaráð**

Á árinu 2005 gerðist margt áhugavert í norrænu samstarfi. Framþróun varð í verkefnum og skipulagi samstarfsins var breytt svo hægara væri að aðlaga það nýjum aðstæðum á alþjóða vettvangi.

Norrænt samstarf á að skipta máli og vera nútímalegt. Rétt skipulag er forsenda þess að það gangi vel. Norræna ráðherranefndin gerði á árinu breytingar á sínu skipulagi til að gera starfsemina skilvirkari. Og það er ekki síst alþjóðavæðingin í efnahagsmálum sem færir Norðurlandabúum nýjar áskoranir. Norðurlandaráð breytti einnig sínu skipulagi og m.a. hefur þemafundur Norðurlandaráðs, sem jafnan var haldinn að vori, verið lagður af.

Samstarf á jafnræðisgrundvelli við Eistland, Lettland og Litháen var fest í sessi á árinu. Samstarfið þróaðist í átt að samstarfi jafn réttthárra aðila. Ráðherranefndin gerði nýja og vel skilgreinda áætlun um samstarf við Rússa. Samningur um norræna upplýsingaskrifstofu í Kalinin-grad var undirritaður og rússneskir þingmenn létu í ljós áhuga á auknu samstarfi.

Stuðningur við lýðræðisþróun í Hvíta-Rússlandi komst einnig á dagskrá í norrænu samstarfi með ákvörðun um að styrkja ásamt framkvæmdastjórn Evrópusambandsins, útlagaháskólann *European Humanities University (EHU)* í Vilnius.

Unnið var markvisst að því á árinu að ryðja úr vegi landamærahindrunum í atvinnulífi. Árangurinn varð m.a. sá að sett var á laggirnar Norræn skattaskrifstofa á netinu, opnuð var vefgátt um norræn fyrirtæki og stafræn vinnumiðlun fyrir Eyrarsundssvæðið tók til starfa.

Norðurlönd sameinuðu kraftana á heimssýningunni í Japan – EXPO 2005 – og sýndu saman það sem helst einkennir þau s.s. jafnrétti, rannsóknir og nýsköpun. Árið sem leið var afar viðburðarríkt á Norðurlöndum.

Breytingaferlinu verður nú haldið áfram svo standa megi vörð um þau gæði sem norrænt samstarf færir okkur, og með það í huga að samstarfið taki meir en fyrr mið af þróuninni á evrópskum og alþjóðlegum vettvangi.

Frida Nokken, framkvæmdastjóri Norðurlandaráðs

Per Unckel, framkvæmdastjóri Norrænu ráðherranefndarinnar

Norrænt samstarf á líðandi stund

Norðurlandaráðsþing á í auknum mæli að vera vettvangur mikilvægra ákvarðana. Þetta sagði Ole Stavad í þakkarræðu sinni þegar hann var kosinn forseti Norðurlandaráðs 2006 á þingi ráðsins í Reykjavík. Endurnýjun og skipulagsbreytingar settu svip sinn á umræður þingheims og teknar voru ákvarðanir um fjölda mála sem vísað var áfram til ráðherranefndarinnar.

Þingið samþykkti nýja Rússlandsáætlun ráðherranefndarinnar. Rússar óskuðu eftir að þróa samstarf rússneskra og norrænna aðila til þess að framkvæmd samstarfsáætlunarinnar verði skilvirkari.

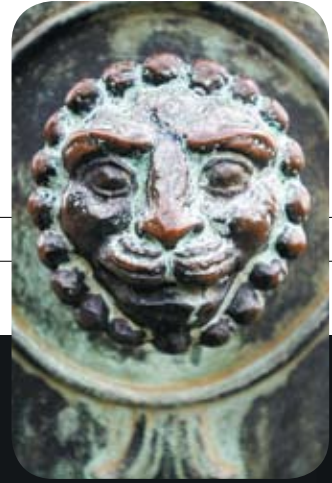
Í umræðum um nýja samstarfsáætlun ráðherranefndarinnar á heimsskautssvæðum var m.a. fjallað um rannsóknir, háskóla á norðurskauti, loftslagsbreytingar, eiturefni í umhverfinu og líf skjör frumbyggja. Niðurstaðan var sú að lausn á málefnum á norðurslóðum krefðist hagnýtra aðgerða fremur en frekara skipulagsstarfs.

Í umræðum um samstarf í orkumálum beindi Asmund Kristoffersen, formaður umhverfis- og auðlindanefndar Norðurlandaráðs, athygli manna að þremur atriðum; fyrirsjáanlegum skorti á raforku á Norðurlöndum, burðargetu dreifikerfa fyrir raforku og verðþróun fyrir neytendur. Þar kom fram að Norðurlönd framleiða sjálf ekki næga orku á álagstímum og eru þá háð orkuinnflutningi frá grannsvæðunum.

Á þinginu var samþykkt ályktun þess efnis að norrænu þjóðirnar ættu að vera samstíga varðandi tilskipun ESB um að einstök ríki haldi óskertum yfirráðum yfir spilamarkaði. Það er forsenda þess að geta fjármagnað rannsóknir, barist gegn spilafíkn og haft eftirlit með alþjóðlegum spilafyrirtækjum, sagði Lars Wegendal, formaður menningarmálanefndar. Finninn Martin Saarikangas taldi það bitna á íþróttahreyfingunni ef alþjóðleg fyrirtæki sölsuðu markaðinn undir sig, því hún myndi tapa a.m.k. fjórðungi tekna sinna.

Utanríkisráðherrarnir kynntu áætlun um aukið samstarf um neyðaraðgerðir, bæði milli yfirvalda og norrænna sendiráða um heim allan. Það felur í sér

stjórnun neyðaraðgerða, fjölmiðlaþjónustu, flóttamannabúðir og brottflutning fólks af hamfarasvæðum. Greinargerðin var svar við fyrirspurn Norðurlandaráðs í kjölfar flóðanna miklu í SA-Asíu um jólin 2004.

Þingheimur samþykkti nýjar samstarfsáætlanir um atvinnulíf og jafnréttismál, framkvæmdaáætlun Norrænu ráðherranefndarinnar um hönnun fyrir alla og tillögur um aðgerðir til að styðja fórnarlömb mansals. Í fyrirspurnatíma urðu fjörugar umræður, m.a. um starfsþjálfun norrænna læknanema, vinnslu og útflutning á úrani, reglur um hreindýrarækt og veiðikvóta Norðmanna og Færeyinga.

Þegar skipulagsbreytingarnar voru ræddar var þess krafist að tryggð yrði áframhaldandi fjármögnun samstarfs um neytendamál þótt formleg ráðherranefnd á því sviði yrði lögð niður.

Poul Schlüter, fv. forsætisráðherra Dana og sérlegur fulltrúi samstarfsráðherranna um afnám landamærahindrana, lauk störfum sínum á árinu og kynni árangurinn á þinginu. Margt er þó óunnið, þ.á.m. varðandi eftirlaun, verðlagningu bankaþjónustu, réttarstöðu launþega frá öðrum ríkjum en Norðurlöndum, námsmannafslátt á fargjöldum, tvísköttun á eftirlaunum og símgjöld. Norræna ráðherranefndin mun áfram vinna að því að ryðja úr vegi landamærahindrunum.

Forsætisráðherrar funduðu að venju, einnig með kollegum sínum frá Eystrasaltsríkjum. Utanríkisráðherrarnir

Rannveig Guðmundsdóttir, forseti Norðurlandaráðs

funduðu, sem og fjármálaráðherrar, menningarráðherrar, menntamálaráðherrar og umhverfisráðherrar.

Forsætisnefnd Norðurlandaráðs fundaði með forsætisnefnd Eyrstrasaltsráðs, forystu Vestnorræna ráðsins, gestum frá rússneska þinginu, rússneska sambandsráðinu og norðvestur-rússneska þingmanna-ráðinu. Þá voru hringborðsumræður með gestum frá alþjóðastofnunum um eflingu samstarfs og samráðs á norðurslóðum.

Jafnrétti og loftslagsbreytingar

forgangsmál forseta Norðurlandaráðs

– Árið var hápunktur á stjórnmálaferli mínum, sagði Rannveig Guðmundsdóttir, forseti Norðurlandaráðs 2005, í lokaræðu sinni sem forseti á þinginu í Reykjavík. Vinnubræði forsetans eykst með ári hverju. Ferðalög eru tíð, flest til annarra Evrópuríkja en í fyrra lá leiðin einnig til Japan. Þar kynnti Rannveig norræna velferðarlíkanið á heimssýningunni EXPO 2005. Þá fór hún til Rússlands, Albaníu, Eyrstrasaltsríkjanna og Bandaríkjanna. Til að deila vinnubræðinni var Jónína Bjartmarz kjörin varaforseti ráðsins.

Jafnréttismál og loftslagsbreytingar á norðurslóð voru efst á baugi í forsetatíð Rannveigar. Hún lagði áherslu á aukið vægi norræns samstarfs í ríkjunum sjálfum,

að feður ættu kost á að gæta barna sinna og að hertar aðgerðir gegn mansali og kynlífsþrælkun barna væru brýnasta úrlausnarefni stjórnmálamanna í dag. Forsetinn beindi athyglinni að hlutverki stjórnmálakvenna sem fyrirmyndir annarra kvenna og átti hún frumkvæði að málþingi Norðurlandaráðs um jafnréttismál á alþjóðabaráttudegi kvenna, 8. mars, þegar forsætisnefndin fundaði í Reykjavík. Rannveig varaði við því, bæði í Norðurlandaráði og Norðurskautsráðinu, að alvarlegar afleiðingar loftslagsbreytinga á norðurslóð ógna umhverfinu víðar um heim.

Samstarfi beint að færri og brýnni málefnum

– Við viljum að Norðurlönd hafi mikil áhrif á umheiminn. En þá verðum við að afmarka málefnið, grípa til þarfra aðgerða og sýna þrautseigju. Sífellt þarf að forgangsraða og endurmeta, sagði Connie Hedegaard, samstarfsráðherra Dana, þegar hún kynnti tillögur að breyttu skipulagi norræns samstarfs á þinginu.

Frá ársbyrjun 2006 fer samstarf á vegum Norrænu ráðherranefndarinnar fram á 10 sviðum en þau eru:

- Vinnumarkaður og vinnuumhverfi
- Iðnaðar-, orku- og byggðamál
- Fiskveiðar, landbúnaður, skógrækt og matvæli
- Menningarmál
- Jafnréttismál
- Lagasamstarf
- Umhverfismál
- Félags- og heilbrigðismál
- Menntamál og rannsóknir
- Efnahags- og fjármál

Hvert svið hefur eigin ráðherranefnd. Með samstarfsráðherrunum verða norrænu ráðherranefndirnar 11, en

áður voru þær 18. Um leið og nýja skipulagið tók gildi um áramót var skipulagi skrifstofu ráðherranefndarinnar breytt að sama skapi.

Nýtt fyrirkomulag á norrænu samstarf var markmið sem Danir settu sér þegar þeir gegndu formennsku 2005. Breytingarnar hafa í för með sér að sumar ráðherranefndir eru lagðar niður en aðrar sameinaðar. Connie Hedegaard bendir á að stjórnmálamenn geti aðeins sinnt mikilvægum fundum.

– Ráðherrum berast ógrynni af boðum á alþjóðlega fundi og ráðstefnur og því skiptir sköpum í norrænu samstarfi að ráðamönnum finnist fundirnir mikilvægir og skilvirkir. Einfalt og markvisst skipulag tryggir því að norrænt samstarf eigi framtíð fyrir sér.

Lagðar voru niður ráðherranefndir um orkumál, vímuvarnir, upplýsingatækni, neytendamál, samgöngumál, byggðaðpróun auk ráðherranefndar um húsnæðis- og skipulagsmál.

Mikilvægum verkefnum á þessum sviðum verður sinnt á annan hátt. Ný ráðherranefnd tekur við samstarfi í iðnaðar-, orku- og byggðamálum. Ráðherranefnd um

félags- og heilbrigðismál tekur að mestu yfir samstarf um vímuvarnir en hluti þess fer til ráðherranefndar um lagasamstarf. Upplýsingatækni fer inn á borð menntamála- og vísindaráðherranna.

Ríkisstjórnir landanna taka við samstarfssviðum sem lögð eru niður og munu þær fjalla um þau í óformlega samráði ef óskir berast um slíkt. Því má segja að norrænt samstarf verði ekki lagt niður heldur sé því breytt.

Þorri Þingheims samþykkti tillögu um skipulagsbreytingar. Þó höfðu menn áhyggjur af því að neytendamálum yrði ekki sinnt sem skyldi. Lars Barfoed, fjölskyldu- og neytendamálaráðherra Dana, tók breytingarnar upp í borgara- og neytendanefnd ráðsins. Ráðherrar funda áfram um neytendamál en með óformlegri hætti en áður. Per Kaalund, starfandi formaður nefndarinnar, sagði þingmenn rólegri eftir umræðurnar.

Norðurlandaráð hafði rætt við þingforseta ríkjanna á liðnu ári um hvernig auka mætti vægi norrænna mála í þingstarfi. Þingforsetarnir óskuðu eftir að fækka fundum ráðsins svo fjarvistir þingmanna bitnuðu ekki á starfi þjóðþinganna. Í kjölfar þess var ákveðið að fækka árlegum fundum Norðurlandaráðs um einn og að

nefndir þjóðþinganna fái markvissari upplýsingar um framvindu norræns samstarfs.

Norðurlandaráð ákvað að auka samræmi á milli mannskipana í nefndir þjóðþinganna og nefndir ráðsins. Formönnum þingnefnda verður árlega boðið til viðræðna um forgangsöröðun mála og þingnefndum ríkjanna verður boðið á sérstaka þemafundi í nefndum Norðurlandaráðs.

Jafnrétti á Norðurlöndum – fyrirmynd annarra ríkja
Norræna ráðherranefndin samþykkti nýja samstarfsáætlun í jafnréttismálum. Jan-Erik Enestam, samstarfsráðherra Finna, nefndi, þegar hann kynnti hana, að kvennafrídagurinn á Íslandi tveimur dögum áður hafi minnt menn á að enn er langt í land í jafnréttismálum.

Í samstarfsáætluninni, „Med fokus på køn är målet ett jämställt samhälle“, er lögð áhersla á tvö meginþemu; Kynferði og völd og Kynferði og æskan.

Fjallað var um kynferði og æsku í pallborðsumræðum sem jafnréttismálaráðherrar efndu til í tengslum við kvennaráðstefnu SP í New York í mars. Í nóvember var haldin ráðstefna að frumkvæði Dana þar sem ungmennti ræddu við Evu Kjer Jensen, jafnréttisráðherra Dana, m.a. um kynferði og klámvæðingu í opinberu rými.

Fjárlög Norrænu ráðherranefndarinnar eru kyngreind og skýrar reglur eru um kynjaskiptingu hjá norrænum

stofnunum. Þá er fylgst með framgangi jafnréttis í öllum ráðherranefndum.

Barátta gegn mansali

Barátta gegn mansali er ofarlega á baugi hjá Norrænu ráðherranefndinni og Norðurlandaráði. Í október stóðu ráðherranefndin og yfirvöld Pétursborgar fyrir ráðstefnunnu Konur og lýðræði. Valentína Matvénkó borgarstjóri flutti setningarávarp.

Þar voru þrjú mál í brennidepli: Konur og völd, Konur, efnahagsmál og vinnumarkaður og Valkostir við ofbeldi. 700 manns frá 14 ríkjum sátu ráðstefnuna; ráðamenn, embættismenn, fræðimenn og fulltrúar frjálsra félaga-samtaka.

– Stærsta verkefni Evrópuþjóða í jafnréttismálum er baráttan gegn mansali. Sú glæpastarfsemi er mjög alvarleg, sagði Rannveig Guðmundsdóttir, forseti Norðurlandaráðs, á ráðstefnunni. Til að stemma stigu við mansali verða landamærahéruð að taka höndum saman. Það er árangursríkasta aðferðin gegn skipu-lagðri glæpastarfsemi.

Borgaranefnd Norðurlandaráðs vill auka öryggi fórnar-lamba mansals. Á þingi ráðsins var ákveðið að kanna hvort auðveldara verði að hafa hendur í hári bakmann-anna ef dvalarleyfi fórnarlamba mansals eru framlengd. Ákveðið var að kynna sér reynslu annarra Evrópuþjóða, miðla þekkingu um árangursríkar aðferðir til að hafa upp á fórnarlömbum mansals og meta árangur af úrræðum sem standa til boða, t.d. lögregluvernd óháðri landamærum.

Í júní stóðu Danir fyrir fundi með átakshópum og alþjóðasamtökum sem vinna að því að uppræta mansal á svæðum sem falla undir norðlæga vídd ESB. Þar var rætt um að efla upplýsingamiðlun, gera samstarfið skilvirkara og forðast tvíverknað.

Nýr sáttmáli um framsal afbrotamanna

Dómsmálaráðherrar samþykktu á fundi sínum í júní norrænan sáttmála um framsal afbrotamanna. Stefnt

er að sveigjanlegri löggjöf sem auðveldar framsal á einstaklingum sem komist hafa í kast við lögin.

Sáttmálinn felur í sér að ríkin skuldbinda sig til að verða við beiðni annars norræns ríkis um framsal afbrotamanns, nema ástæður séu fyrir hendi sem gefa tilefni til höfnunar og getið er í sáttmálanum.

– Sáttmálinn er skýr vísbending um að Norðurlöndin geta gengið lengra í samstarfi sínu en evrópskir samningar kveða á um. Hann er sveigjanlegri og skilvirkari en tvíhliða samningar Evrópuríkja um handtökuskipanir, sagði Lene Espersen, dómsmálaráðherra Dana, við gesti sína en þeir voru Björn Bjarnason, Thomas Bodström frá Svíþjóð, Odd Einar Dørum frá Noregi og Johannes Koskinen frá Finnlandi.

Samnorræn framleiðsla á bóluefni gegn influensu

Heilbrigðisráðherrar ræddu á fundi í desember hvort hægt sé að standa að samnorrænni framleiðslu á bóluefni gegn influensu. Ákveðið var að stefna að því að reyna að finna norræna lausn til að tryggja nægt framboð á bóluefni ef heimsfaraldur brýst út. Alvarlegasti faraldur af slíku tagi var spænska veikin sem lagði 40 milljónir Evrópubúa að velli 1918-1919.

Ráðherrarnir ræddu tilhögun á slíku samstarfi. Kveikjan var Greinargerð til Norrænu ráðherranefndarinnar um hugsanlega samnorræna framleiðslu á bóluefni gegn influensu. Þar er bent á tvær leiðir; að yfirvöld leiti samstarfs við lyfjafyrirtæki ellegar að framleiðslan verði alfarið á vegum hins opinbera.

Til að hraða ferlinu munu Svíar kanna fyrri kostinn og um leið er kannað hvort Statens Seruminstitut í Danmörku geti tekið þetta að sér, en það er eina opinbera stofnunin á Norðurlöndum sem framleiðir bóluefni. Vinnuhópur á vegum formennsku Norðmanna mun ræða niðurstöðurnar.

Finnland er norrænt land

Finnar gengu í Norðurlandaráð 1955. Í október var minnst að hálf öld var liðin frá þessum tímamótum með málþingi í finnska þjóðþinginu með yfirskriftinni „Finnland er norrænt land“.

Þar ræddi Paavo Lipponen þingforseti um stöðu Norðurlanda í Evrópu:

– Ég spyr norrænar þjóðir, og þá einkum Norðmenn og Íslendinga, hvernig við getum tryggt hagsmuni okkar í samþættingarferli og samstarfi í Evrópu. Sundrung okkar í Evrópumálum leiðir til þess að mörg góð

tækifæri renna okkur úr greipum – hvenær finnum við sameiginlegan styrk okkar?

Outi Ojala, formaður sendinefndar Finna í Norðurlandaráði, tók einnig til máls:

– Vægi norræns samstarfs vex við stækkun ESB þar sem aukin áhersla er lögð á svæðasamstarf í álfunni.

Norðurlandaráð mun áfram standa vörð um norrænt samstarf, menningararfinn, gildismat og sjálfsvitund. Ég vil þó nefna að samstarf Dana, Finna og Svía mætti vera öflugra innan ESB. Við eigum að halda betur á lofti því sem best er gert á Norðurlöndum, norræna velferðarlíkaninu og lýðræðislegum vinnubrögðum.

Hagvöxtur og velferð

Norðurlöndin eru í fararbroddi vegna norrænna gilda, en þau þarf að efla með auknu ferðafrelsi og samstarfi um vísindi og nýsköpun.

Norðurlönd sem hnattrænt farsældarsvæði

– Enginn vafi leikur á því, að við stöndum vel að vígi, ef við byggjum áfram á sameiginlegum styrk okkar, sagði Bendt Bendtsen, efnahags- og iðnaðarráðherra Dana, að loknum ráðherrafundi. Ráðherrarnir höfðu fjallað um skýrsluna Norðurlönd, hnattrænt farsældarsvæði sem kom út á vegum Norrænu ráðherranefndarinnar og danska þankatanksins Mandag Morgen. Þar kemur

fram að velgengni Norðurlandabjóða byggist á sameiginlegum gildum, sem styrkja stöðu þeirra.

27 álitsgjafir í atvinnulífi, háskólasamfélagi, yfirvöldum og menningarlífi segja hvaða gildi þau álíti styrk okkar í alþjóðasamkeppni en þau eru:

- jafnræði
- traust
- nánd valds og almennings
- einhugur
- sveigjanleiki
- virðing fyrir náttúrunni
- lútherskt vinnusiðferði
- fagurfræði.

Sérfræðingarnir telja ómældan samkeppniskraft leynast í norrænum gildum. Þó er þörf á leiðtogum með skýra framtíðarsýn sem geta sannfært almenning um kosti hnattvæðingar fyrir Norðurlönd. Norðurlandabúar þora að taka frumkvæði og áhættu, að láta til sín taka án ótta við afleiðingarnar. Þetta eru ákjósanlegar forsendur sterkrar samkeppnisstöðu og hagvaxtar.

Anders Fogh Rasmussen, forsætisráðherra Dana, gat þessa í opnunarræðu sinni á þingi Norðurlandaráðs í Reykjavík í október.

– Við skulum tryggja að góðæri á Norðurlöndum verði til frambúðar. Það er þörf á stefnumótun í hnattvæddum heimi með tveimur meginmarkmiðum: Að auka samkeppnishæfni til að vera áfram meðal auðugustu þjóða heims. Og tryggja stöðir samfélagsins svo engir hópar á vinnumarkaði hellist úr lestinni.

Forsætisráðherrar Norðurlanda voru á fundi sínum í október sammála um að skýrsla sérfræðinganna gæti orðið til þess að efla norræna samkeppnishæfni.

Ole Stavad, formaður dönsku sendinefndarinnar, lagði áherslu á að Norðurlandabjóðirnar ættu bestu svörin við áskorunum hnattvæðingar. Í umræðum hlaut skýrslan mikið hrós þingheims. Steingrímur J. Sigfússon, fulltrúi í þinghópi vinstrigrænna, sagði skýrsluna færa sterk rök fyrir að efla norrænt samstarf.

Norðurlönd, hnattrænt farsældarsvæði, var sameiginlegt ársrit Norrænu ráðherranefndarinnar og Norðurlandaráðs 2005.

Einn vinnustaður, einn heimamarkaður

Poul Schlüter, fv. forsætisráðherra Dana, var í þrjú ár sérlegur fulltrúi ríkisstjórnanna til að afnema landamærahindranir á Norðurlöndum. Á þingi Norðurlandaráðs í Reykjavík, gerði hann grein fyrir störfum sínum og lét boðkeflið í hendur Norðmanna sem gegna formennsku árið 2006. Hann kynnti nýja skýrslu, *Norðurlönd – einn vinnustaður, einn heimamarkaður*.

Svíar fólu Schlüter verkið þegar þeir gegndu formennsku í norrænu samstarfi 2003. Berit Andnor, samstarfsráðherra Svía, þakkaði honum vel unnin störf. Hún nefndi sérstaklega norrænu skattagáttina, rafræna atvinnumiðlun við Eyrarsund og gátt atvinnulífsins á Halló Norðurlönd. Ole Stavad þakkaði Schlüter fyrir hönd forsætisnefndar fyrir gott starf, en benti jafnframt á að enn væru mörg ljón á veginum.

Valgerður Sverrisdóttir iðnaðarráðherra vígði norrænu atvinnulífsgáttina en hún er ætluð litlum og meðalstórum fyrirtækjum sem leita upplýsinga um aðstæður í norrænu grannríkjunum. Atvinnulífsgáttin er þáttur í upplýsingaþjónustunni Halló Norðurlönd.

Í maí vígðu fjármálaráðherrar norrænu skattagáttina (www.NordiskeTax.net) og vefrænu skattaskrifstofuna. Sú er eingöngu vefræn og tengir skattayfirvöld á

Norðurlöndum. Skattagáttin er hluti af upplýsingaþjónustunni Halló Norðurlönd.

Norðurlönd – svæði sem leitað er til

Áskoranir sem Norðurlöndin standa frammi fyrir – í hnattvæddum heimi – voru efni ráðstefnu sem Norræna ráðherranefndin, Norðurlandaráð og Norræna nýsköpunarmiðstöðin efndu til í maí 2005.

Bendt Bendtsen, efnahags- og atvinnulífsráðherra Dana, var aðalræðumaður ráðstefnunnar. Hann vill að fólk líti frekar til hæfni en verðlags á vinnuafl:

– Norðurlönd geta aldrei unnið í samkeppni um ódýrt vinnuafl. Við eigum að keppa á grundvelli þekkingar, nýrra hugmynda og úrræða – en þar höfum við upp á margt að bjóða. Það á bæði við um rannsóknir og nýsköpun varðandi samspil fyrirtækja, viðskiptavina og birgja – í stuttu máli það sem við köllum góða viðskiptahætti.

Bendt Bendtsen varar við svartsýni þótt hnattvæðing leiði til að störf hverfi úr landi, því ágætlega hafi gengið að skapa ný störf. Hagvöxtur í Austur-Evrópu og Austur-Asíu auki neyslu – einnig á norrænum afurðum.

Rolf Andersen frá Copenhagen Capacity taldi fulla ástæðu til bjartsýni. Það væri á brattann að sækja en Norðurlandabjóðirnar myndu spjara sig. Til dæmis væri mikill vöxtur í skapandi starfsgreinum, s.s. kvikmynda- og tölvuleikjainnaði. Það sé svigrúm fyrir tilraunir og nýjar hugmyndir.

Norræna velferðarlíkanið eins og býfluga

Norræna velferðarlíkanið á undir högg að sækja, m.a. vegna þess að Norðurlandabúar eldast og færri greiða í lífeyrissjóði. Í janúar var ráðstefna um velferðarlíkanið í háskólanum í Alta í N-Noregi. Þar ræddu nemar í félagsgreinum við stjórnámamenn um ýmis efni úr ritinu *Hvað lifur norrænni velferð?* Greinasafnið var sameiginlegt ársrit Norrænu ráðherranefndarinnar og Norðurlandaráðs 2004 og gaf tilefni til funda víða á

Norðurlöndum þar sem rætt var um norræna velferðarlíkanið. Greinarhöfundar voru 11 stjórnámamenn, fræðimenn og blaðamenn frá norrænu ríkjunum og Grænlandi.

– Norræna velferðarlíkanið er eins og býfluga. Það ætti að vera of þungt til að fljúga en flýgur samt. Nú er norræna velferðarlíkanið að verða útflutningsvara í Evrópu, sagði Jon Kvist, fræðimaður við dönsku félagsrannsóknastofnunina, þegar hann kynnti grein sína, „Framtíð norræna velferðarlíkansins frá sjónarhorni Evrópu“. Bertel Haarder, menntamálaráðherra Dana, fjallaði um „Langtímamarkmið og smá skref“, en greinina skrifaði hann þegar hann var innflytjendaráðherra. Hann segir brýnasta verkefni í velferðarþjóðfélagi vera að forðast flokkadrætti, gettómýndun, einangrun þjóðarbrotar og félagslega útskúfun.

Í Vasa í Finnlandi var Eeva Kuuskoski, framkvæmdastjóri Mannerheim barnasjóðsins og fv. ráðherra,

aðalræðumaður. Hún er einn greinarhöfunda og að hennar mati hafa kjör finnskra barna versnað á undanförunum árum.

Í Helsinki lagði Eva Biaudet, fv. ráðherra, til að útivinnandi foreldrar fengju aðstoð við ræstingar og önnur heimilisstörf, einkum þegar börnin eru lítil. Þannig gæti fæðingum fjölgað og skilnuðum fækkað. Atvinnuþátttaka er mikilvæg í norrænu velferðarþjóðfélagi en eigi allir að vinna, verður að gera barnafjölskyldum kleift að hafa tíma til samvistar að loknum vinnudegi. Hún spurði hvers vegna launþegar gætu samið um bíl í launauppbót en ekki heimilishjálp.

Spára má fé og forðast mistök ef lært er af reynslu nágrannaþjóðanna í velferðarmálum. Á ráðstefnu í Stokkhólmi fjallaði Gunnar Wetterberg, sérfræðingur í velferðarmálum og einn höfunda ársritsins, um sænska lífeyrissjóðakerfið, danska orlofskerfið og norska

heilbrigðiskerfið sem dæmi um hvað læra megi af frændþjóðunum. Benedikte Thorsteinsson frá Grænlandi er annar greinarhöfundur. Hún spurði í erindi sínu hvort velferðarkerfið drægi úr sjálfsbjargarviðleitni fólks í stað þess að aðstoða það.

Ábyrgð sveitarfélaga á velferðarkerfi framtíðarinnar var efni ráðstefnu sem haldin var í Umeå, en þar tóku Åke Daun, prófessor og greinarhöfundur, og Per Unckel, framkvæmdastjóri Norrænu ráðherranefndarinnar, þátt í umræðum.

Átak í menntamálum og vísindum

NordForsk var sett á laggirnar í Ósló í ársbyrjun 2005. Stofnunin tók yfir verkefni NorFA og FPR. Þá hafa mörg rannsóknarverkefni og önnur starfsemi, þ.á.m. norrænu öndvegissetrin í rannsóknum (Nordic Centers of Excellence) verið flutt frá skrifstofu ráðherranefndarinnar til NordForsk.

Í stjórn NordForsk sitja fulltrúar rannsóknarráða ríkjanna fimm, þrír fulltrúar háskólanna og fulltrúi atvinnulífsins auk þriggja áheyrnarfulltrúa sjálfstjórnarsvæðanna og sameiginlegs áheyrnarfulltrúa Eystrasaltsríkjanna. Liisa Hakamies-Blomqvist, fyrsti yfirmaður NordForsk, tók við starfinu um miðjan október. Enn er verið að móta starfsemi stofnunarinnar, en ljóst er að vinsælum verkefnum NorFa verður haldið áfram, s.s. myndun tengslaneta og framhaldsmenntun fyrir vísindamenn. Þá verður nýjum verkefnum hleypt af stokkunum.

Ráðherranefnd um menntamál samþykkti á fundi sínum í október að styðja í meginatriðum það sem fram kemur í skýrslu skrifstofunnar: *Norræn eftirfylgni Lissabonferilsins*. Í skýrslunni er áhersla lögð á starfsemi sem eykur þekkingu og nýsköpun og stuðlar að hagvexti á Norðurlöndunum. Stjórnarhóparnir, NordForsk og NICE lögðu sitt að mörkum. Vinnunni er haldið áfram á árinu 2006.

Norðurlandaráðsþing í Reykjavík

Október 2005

Ljósmyndir frá vinstri: Magnus Fröderberg (MF); MF; Johannes Jansson (JJ); MF; MF; JJ; MF; MF; JJ; MF; MF; MF; MF; MF; MF; MF; JJ; MF.

ääsee myös mukavasti. Alk. 26€

SILJA LINE

Aina mukana.

118

104

Norðurlönd á alþjóðavettvangi

Í fyrra voru mikilvæg skref tekin í samskiptum við Rússland og önnur grannríki. Ný samstarfsáætlun um Rússland og önnur um norðurskautssvæðin voru samþykktar og kynntar nýjar leiðir í samstarfi við Eista, Letta og Litháa. Hafið var landamærasamstarf á ytri mörkum ESB-ríkjanna og stuðningur við lýðræðisþróun í Hvíta-Rússlandi.

Samstarf við Rússland

Samstarf norrænu ríkisstjórnanna og samstarf norrænna og rússneskra þingmanna jókst á árinu sem leið.

Samstarfsráðherrarnir samþykktu 27. október nýja samstarfsáætlun 2006-2008, að loknum umræðum á þingi Norðurlandaráðs í Reykjavík.

Rússlandsáætlunin felur í sér að samstarf við NV-Rússland eykst til muna. Jan-Erik Enestam, samstarfsráðherra Finna, lagði í ræðu sinni áherslu á mikilvægi áætlunarinnar og sagði að frá árinu 2006 yrði lögð áhersla á fjóra meginþætti í samstarfi við NV-Rússland:

- Þekkingarsköpun og tengslanet
- Þátttöku í norðlægrri vídd ESB
- Samstarf við frjáls félagasamtök í NV-Rússlandi
- Samstarf við Barentshaf

Jan-Erik Enestam kallaði þetta „veigamesta ferlið í svæðasamstarfi í N-Evrópu um þessar mundir, sem skiptir miklu máli fyrir Norðurlönd, grannríki og Evrópu í heild. Með samræðum og samstarfi við aðrar svæðisbundnar stofnanir, Norðurskautsráð, Barentsráð og Eystrasaltsráð næst samvirkni sem gagnast grannsvæðastefnu ESB og norðlægu víddinni“. Þá sagði Enestam: – Rússlandsáætlun er góð byrjun á nýju ári undir formennsku Norðmanna. Við leggjum áherslu á frekari viðræður við rússnesk yfirvöld. Við vitum að Norðmenn leggja mikla áherslu á samstarf við Pétursborg og aukið samstarf við Múrmansk. Aðaláherslurnar eru lagðar á lýðræðisþróun, réttarfar og hagvöxt, sjálfbæra þróun, umhverfismál og málefni frumbyggja.

Rússlandsáætlunin felur í sér raunhæfar aðgerðir í samræmi við stefnu í málefnum NV-Rússlands sem samstarfsráðherrarnir samþykktu í desember 2004. Áætlunin á að koma í veg fyrir tvíverknað í svæðasamstarfi í N-Evrópu og skýra verkaskiptingu Norðurskautsráðs, Barentsráðs og Eystrasaltsráðs.

Á þinginu í Reykjavík hlaut áætlunin stuðning þingheims. Gabriel Romanus, formaður forsætisnefndar Norðurlandaráðs, er jafnframt sérfræðingur hennar í málefnum Rússa. Hann lagði áherslu á mikilvægi þess að tryggja þátttöku frjálsra félagasamtaka í starfinu.

Rússneskir þingmenn sem sátu þingið, lýstu yfir ánægju sinni með áhuga Norðurlandabjóða á mállefnum Rússa. Lögðu þeir til að Rússar og Norðurlandaráð kæmu á formlegu samstarfi.

22. desember 2005 var samningur um stofnun skrifstofu Norrænu ráðherranefndarinnar í Kaliningrad undirritaður í Moskvu. Fulltrúar Rússneska ríkjasambandsins og Norrænu ráðherranefndarinnar undirrituðu samninginn.

– Norræna ráðherranefndin hefur átt náið samstarf við NV-Rússland í áratug. Við höfum löngum stefnt að því að þróa samstarfið enn frekar, einnig í Kaliningrad, og því er sérstök ánægja að opna skrifstofu þar. Það er í samræmi við markmið okkar um að efla samstarf við allt Eystrasalt, sagði Per Unckel, framkvæmdastjóri ráðherranefndarinnar.

Með auknum umsvifum í Kaliningrad eflist samstarf ráðherranefndarinnar við NV-Rússland. Starfsemi skrifstofunnar felst í að framfylgja nýju Rússlands-áætluninni í samræmi við nýjar starfsreglur ráðherranefndarinnar. Áætlanir Norrænu ráðherranefndarinnar um myndun tengslaneta og starfsmannaskipti fyrir embættismenn, vísindamenn, listamenn, stjórnmálamenn og athafnamenn munu nú einnig ná til Kaliningradbúa. Hrint verður af stað samstarfi milli íbúa Kaliningrad og Norðurlanda. Þá gerir ráðherranefndin ráð fyrir auknu samstarfi við yfirvöld í Kaliningrad.

Norðlæg vídd Evrópusambandsins

Framvegis mun aukið norrænt samstarf við Rússa einnig fara fram innan norðlægrar víddar ESB.

Á ráðstefnu um norðlægu víddina sem fram fór í Brussel í nóvember, sagði Per Unckel:

– Ein brýnustu verkefni í samstarfi okkar við Rússland eru á sviði þekkingaröflunar og starfsmannaskipta. Það er mikilsvert fyrir okkur að taka þátt í ESB-samstarfi sem nær til Rússlands. Við viljum taka virkan þátt í samstarfi um umhverfismál, lýðheilsu og félagslega velferð. Þá leggjum við áherslu á áætlun ESB um rafræna vídd (Northern e-Dimension) innan norðlægu víddarinnar.

Framkvæmdastjórinn ítrekaði að Norræna ráðherranefndin legði áherslu á norðurskautssamstarf innan norðlægu víddarinnar. Því bauðst ráðherranefndin til að taka þátt í undirbúningi ráðstefnu um málefni norðurskautsins í framhaldi af ráðstefnu sem fram fór á Grænlandi 2002.

Norðurlandaráð hefur átt samstarf við Rússa, m.a. með setu á CIS IPA-fundi og þátttöku í hátíðahöldum í tilefni þess að 60 ár voru liðin frá ósigri nasismans, en þar hélt Rannveig Guðmundsdóttir, forseti Norðurlandaráðs, ávarp. Þá átti Norðurlandaráð fulltrúa á fundinum St. Petersburg Economic Forum í júní.

19 rússneskir þingmenn fengu norræna styrki til að sækja íslenska og danska þingmenn heim. Rússneskir þingmenn sátu ráðstefnu þingmanna frá Barentssvæðum, sem fram fór í Bodø.

Á Norðurlandaráðsþingi fundaði forsætisnefndin með fulltrúum rússneska sambandsráðsins, rússneska þingsins og héraðsþings NV-Rússlands (PANWR). Rússar létu uppi ósk um samstarf með en ekki aðild að Norðurlandaráði. Að þingi loknu sat Gabriel Romanus vinnufund með PANWWR í Petrozavodsk um svæðisbundið þingmannasamstarf.

Önnur ráðstefna þingmanna af Barentssvæðinu, sem fór fram í Bodø, fjallaði um þrjú mál; samstarf í N-Evrópu, sjálfbæra efnahagsþróun við Barentshaf og líf skjör og stöðu frumbyggja í löndunum sem liggja að Barentshafi. Í ályktun kom fram að N-Evrópuþjóðir gætu lært ýmislegt af samstarfinu við Barentshaf og að góð samskipti ríkisstjórna og þingmanna skiptu sköpum.

Markvissara samstarf Norðurlanda og Eystrasaltsríkja

Norðurlöndin hafa átt náið samstarfið við Eystrasaltsríkin allt frá árinu 1990, áður en Eistar, Lettar og Litháar lýstu yfir sjálfstæði sínu. Ríkisstjórna- og þingmannasamstarf þessara ríkja fer fram á jafnréttisgrundvelli. Nú þegar liðið er hálft annað ár frá stækkun ESB, liggur ljóst fyrir að gagnkvæmur áhugi er á að þróa góð samskipti enn frekar.

Norðurlandaráð og Baltneska þingmannaráðið héldu stórfund í Pärnu í Eistlandi vorið 2005. Þetta var fimmti og síðasti stórfundur þessara aðila. Þingmennirnir ákváðu að framvegis færi samstarfið fram í fagnefndum og yrði þannig markvissara og líklegra til árangurs. Þingmennirnir vilja að menntamál, umhverfismál,

atvinnumál, barátta gegn spillingu og áfengisvarnir verði í öndvegi. Rannveig Guðmundsdóttir, forseti Norðurlandaráðs, sagði að fundi loknum:

– Skipulögð glæpastarfsemi felst í versta falli í mansali og kynlífsþrælkun á börnum. Við getum ekki látið slíkt nútíma þrælahald viðgangast. Norðurlönd og Eystrasaltsríkin eiga sameiginlegra hagsmuna að gæta í umhverfismálum, sérstaklega við Eystrasalt. Þá er samstarf við Rússland afar mikilvægt.

– Norðurlandabúar hafa enga ástæðu til að óttast innflutt vinnuafli frá Eystrasaltsríkjum, fullvissaði Tarmo Kriis, formaður eistneskra atvinnurekenda fundargesti um í erindi sínu. Hann sagðist sjálfur hafa meiri

áhyggjur af því hvort Eistum tækist að tryggja áframhaldandi hagvöxt.

Tom Saxen, formaður Norræna verkalýðssambandsins (NFS), lagði áherslu á að launþegar byggju við sömu kjör. Hvorki Eistar né ESB gætu byggt hagvöxt á undirboðum á vinnuafli. Tom Saxen hampaði norræna velferðarlíkaninu, og benti á að það væri samráð aðila vinnumarkaðarins sem tryggði samkeppnishæfni þjóðanna. Þrátt fyrir andstæð sjónarmið voru allir fundargestir sammála um kosti þess að auka norrænt-baltneskt samstarf um málefni vinnumarkaðarins.

Á liðnu ári var leitast við að þróa ríkisstjórnasamstarfið við baltnesku ríkin. Undir formennsku Dana náðust

nýir áfangar innan samstarfsramma sem norrænu samstarfsráðherrarnir samþykktu 10. desember 2004. Háttsettir ráðamenn höfðu með sér samráð og nýjum samstarfsverkefnum var ýtt úr vör. NB8-samstarfið fólst í fjölda funda embættismanna og ráðherra. Einnig hefur norrænt-baltneskt samstarf átt sér stað innan ramma norðlægu víddarinnar í ESB. Í árslok samþykktu samstarfsráðherrarnir starfsreglur fyrir norrænar stofnanir í samskiptum við Eistland, Lettland og Litháen.

Norrænt-baltneskt samstarf eflist í takt við samstarf Norrænu ráðherranefndarinnar við Eystrasaltsráðið. Þar má nefna samstarf landamærahéraða (BEN-verkefnið), samgöngumál og upplýsingatækni (The Northern e-Dimension Action Plan).

Samstarf landamærahéraða eflist

BEN-samstarfsverkefni landamærahéraða við Eystrasalt (The Baltic Euro-Regional Network) er nýtt af nálinni, en meðal 35 aðila sem þátt taka, eru Eystrasaltsríkin Þrjú, Rússland og Hvíta-Rússland. Opinber yfirvöld sem og frjáls félagasamtök taka þátt í verkefninu. Eitt markmið þess er að afnema hindranir á ytri landamærum ESB-ríkjanna eftir stækkun sambandsins. Skrifstofa Norrænu ráðherranefndarinnar í Vilnús hefur yfirumsjón með verkefninu. Ráðherranefndin leggur fram u.þ.b. 350.000 evrur en Eystrasaltsráðið 80.000 evrur. Verkefninu var hleypt af stokkunum á ráðstefnu 27. september í Vilnús og er áætlað að ljúka því í árslok 2007.

Verið er að undirbúa verkefni með Barentsráðinu og Norðurskautsráði.

Háskóli í Hvíta-Rússlandi studdur

– Hvernig getum við tryggt lýðræðisþróun víðs vegar um heim? Hvað getum við lagt af mörkum til að efla lýðræði á friðsamlegan hátt í Hvíta-Rússlandi? Það er ekki auðvelt – en mikilvægt engu að síður.

Connie Hedegaard, samstarfsráðherra Dana, ræddi um aðstoð Norðurlanda við Hvíta-Rússland á ráðstefnunni „Hvíta-Rússland í Evrópu“ í október. Ráðstefnan var þáttur í formennskuáætlun Dana í norrænu samstarfi og var hún skipulögð af danska utanríkisráðuneytinu í samvinnu við skrifstofu ráðherranefndarinnar og Dansk Institut for Internationale Studier.

Connie Hedegaard nefndi tvö verkefni sem urðu til fyrir tilstuðlan ráðherranefndarinnar. Annað var BEN-verkefnið en hitt er áttak til að tryggja norrænan og evrópskan stuðning við útlæga háskólann European Humanities University (EHU).

29. desember 2005 gerði ráðherranefndin samning við framkvæmdastjórn ESB um verkefni til að tryggja áframhaldandi starfsemi EHU-háskólans. Því verður framhald á rekstri þessa síðasta óháða háskóla í Hvíta-Rússlandi en honum var lokað af stjórnvöldum í Minsk í júlí 2004. Þá var starfsemi háskólans flutt til Vilnúsar, höfuðborgar Litháens. Per Unckel, framkvæmdastjóri Norrænu ráðherranefndarinnar, sagði:

– Öll ríki bera ábyrgð á að tryggja lýðræði og mannréttindi í Hvíta-Rússlandi. Því ber að líta á hlut ráðherranefndarinnar sem viðleitni til að efla samstarf við Hvítrússa. Styrkurinn til EHU er einnig til merkis um

vilja okkar til að þróa samstarfið við ESB. Annað dæmi er BEN-verkefnið – samstarf landamærahéraða sem Hvítrússar taka þátt í. Samstarf ESB og Norðurlanda er þrýðisdæmi um hvaða hlutverk svæðisbundnar stofnanir geta haft innan ESB vegna stöðu sinnar og sérþekkingar.

Styrkir framkvæmdastjórnar ESB og Norrænu ráðherranefndarinnar gera háskólanum kleift að bjóða kennslu í fjölmörgum greinum til prófa sem njóta viðurkenningar í Evrópu. Alls munu 350 námsmenn frá Hvíta-Rússlandi eiga kost á námi við skólann í Vilnús. Samningurinn, sem undirritaður var af ráðherranefndinni og framkvæmdastjórn ESB, nær til þriggja ára og felur í sér styrk að andvirði 20 milljóna danskra króna. ESB-styrkurinn kemur frá áætluninni European Initiative for Democracy and Human Rights. Auk fyrrnefndra aðila leggja Finnar og Svíar fram fé í þetta verkefni.

En það er fyrst og fremst stjórnvöldum í Litháen að þakka að endurreisn EHU-háskólans varð að veruleika, en Norræna ráðherranefndin hefur árum saman átt afar gott samstarf við þau.

Þá voru Hvíta-Rússland og önnur A-Evrópuríki á dagskrá Norðurlandaráðs í fyrra.

– ESB-ríkin hafa eignast nýja nágranna og það er æskilegt að þeir búi við lýðræði. Það gengur ekki að halda að sér höndum þegar stuðla þarf að lýðræðisþróun þessara ríkja, t.d. Úkraínu.

Þetta voru skilaboð Zenonas Petrauskas, aðstoðar-
utanríkisráðherra Litháen, á stórfundi norrænna og
baltneskra þingmanna í Pärnu í apríl.

Loftslagsbreytingar á norðurskauti

Ný Norðurskautsáætlun Norrænu ráðherranefndarinnar
var samþykkt á þingi Norðurlandaráðs í október. Hún
gildir 2006-2008 og er næsti áfangi í norrænu samstarfi
þar sem sjónum er beint að sérvanda norðurskauts-
svæðanna. Með áætlun þessari eru Norðurlöndin
virkur þátttakandi í svæðasamstarfi N-Evrópu, bæði í
Norðurskautsráði og aðgerðum sem verða á alþjóðlega
norðurskautsárinu 2007-2008.

Í áætluninni er sjónum beint að lífskjörum frumbyggja
og líkum á hagvexti og menningarlífi á þessum slóðum.
Vísindasamstarf er sett í forgang og eins samstarf um
loftslagsmál og barátta gegn mengun af völdum þung-
málma og annarra eiturefna.

Norræna ráðherranefndin veitir sjö milljónir danskra
króna á ári í samstarfsáætlunina og þar við bætist fjöldi
verkefna sem ýmist verða unnin sjálfstætt eða í sam-
starfi við ýmsar fagráðherranefndir.

Sérfræðinganefnd um málefni norðurskauts, sem
skipuð var af samstarfsráðherrum, sér um að samræma
aðgerðirnar. Í nefndinni sitja fastafulltrúar Norðurlanda
í Norðurskautsráði og fulltrúar sjálfstjórnarsvæðanna.
Vegna setu í ráðinu hafa nefndarmenn ágæta yfirsýn
yfir aðgerðir á norðurskauti og vita því hvernig norræn
framlög nýtast best. Nefndin veitir einnig ráðgjöf um
skipulag, framkvæmd og eftirfylgni við aðgerðir á
vegum ráðherranefndarinnar og ber henni að koma
með tillögum um hvaða verkefni ráðherranefndin skuli
styrkja. Nefndin hélt árlegan fund sinn í desember og
ræddi verkefni ársins 2006.

Á árinu var haldinn athyglisverður fundur þingmanna af
norðurskautssvæðum, en þar hittu bandaríski öldunga-
deildarþingmaðurinn Lisa Murkowski frá Alaska
norræna fulltrúa í þingmannanefnd Norðurskautsnefnd-
arinnar. Murkowski sagðist vera reiðubúin til að tala
við frumbyggjana sjálfa en ekki eingöngu stjórnvöld á
þessum svæðum. Norrænu fulltrúarnir fögnuðu áhuga
Bandaríkjamanna á málefnum þessa heimshluta.

Afstaða Bandaríkjamanna í loftslagsmálum var í
brennidepli í umræðunum. Þá var eftirfylgni stóru ACIA-
skýrslunnar um loftslagsbreytingar á dagskrá Norður-
skautsnefndarinnar. Fagnefndir Norðurlandaráðs munu
fylgja ACIA-skýrslunni og skýrslu um lífskjör frumbyggja
á Norðurskautssvæðum eftir.

Úr norðri í suður – reynsla Norðurlanda

Níu menningarráðherrar og aðrir fulltrúar SA-Evrópu
gerðu með sér sögulegt samkomulag í Kaupmannahöfn
31. mars 2005. Markmið þess er að efla menningar-
samskipti ríkjanna, mynda tengslanet þar um slóðir
til að skiptast á reynslu og upplýsingum og efla
fjölbjóðlegt menningarsamstarf. Brian Mikkelsen,
menningarráðherra Dana, var gestgjafi fundarins og
lýsti hann yfir ánægju sinni með samkomulagið:

– Reynslan sýnir að með auknum menningarsamskipt-
um vex gagnkvæmur skilningur þjóða. Ég bind miklar
vonir við að samstarfið treysti stöðugleika og farsæld
í hluta Evrópu sem hefur þurft að þola alltof mikil átök.
Ég er stoltur af því að halda þennan fund. Þetta er
sögulegur atburður fyrir SA-Evrópuþjóðir.

Í framhaldi af þessu var haldinn sameiginlegur fundur
norrænu menningarráðherranna og fyrrnefndra fulltrúa
frá SA-Evrópu. Leif Pagrotsky, menningarráðherra
Svíá, sagði við það tækifæri: – Það er merkilegt hvað
fordæmi Norðurlandabúa berast víða. Fundurinn sýnir
hvað myndun tengsla er mikilvæg í alþjóðlegu samstarfi.

Ráðherrafundurinn var hápunktur umfangsmikils
menningarátaks sem hófst 2003 með þátttöku ríkja á
V-Balkanskaga (Albaníu, Bosníu-Hersegóvínu, Króatíu,
Makedóníu (FYROM), Serbíu og Svartfjallalandi). Átakið

Reklambyrå

Turistbyrå

var tvíþætt; annars vegar að mynda tengsl á milli Norðurlanda og ríkja á V-Balkanskaga og hins vegar að kynna norræna samstarfshætti.

Átakið var nefnt Norðurlönd – Balkanskagi – Menning – Víxlverkun, markhópurinn var ungt listafólk í öllum ríkjum úr eftirfarandi fimm listgreinum: Tónlist, sjónlistum, bókmenntum, kvikmyndum og nútímadansi. Auk þess var áætlun um starfsmannaskipti milli listastofnana. Öll verkefni kröfðust þátttöku frá a.m.k. þremur V-Balkanríkjum.

Undirbúningur og framkvæmd átaksins var í höndum Norrænu nútímalistastofnunarinnar (NIFCA), Norrænu tónlistarnefndarinnar (NOMUS), Norrænu sviðslistarnefndarinnar (NordScen) og annarra tengslaneta á Norðurlöndum, t.d. bókmenntakynningarmiðstöðva og kvikmyndastofnana í samstarfi við stofnanir á Vestur-Balkanskaga.

Úr þessu urðu rúmlega 35 verkefni sem leiddu m.a. til þess að ný skáldverk voru þýdd og gefin út í hinum löndunum, skipst var á myndum á kvikmyndahátíðir, haldnir voru vinnufundir með alls 200 þátttakendum frá 18 listaháskólum sem leiddu til þess að sýningar voru haldnar í Beograd og Helsinki, að komið var á dvalarhúsnæði fyrir myndlistarfólk, leikin var norræn tónlist á hátíðum á V-Balkanskaga og ný tónlist þaðan var leikin á Norðurlöndum svo eitthvað sé nefnt. Átakið leiddi meðal annars til að verðmæt tengsl mynduðust milli stofnana og einstaklinga sem þátt tóku.

Markmið menningarátaksins var líka að kynna starfshætti í svæðasamstarfi á Norðurlöndum og þau áhrif sem það hefur haft á menningarlíf á öllum Norðurlöndum. Fjölbjóðleg menningarsamskiptin vöktu athygli yfirvalda á V-Balkan og menningarráðherra Albana tók frumkvæði að fundi á haustdögum 2005 þar sem rætt var hvort ætti að stofna samstarfsvettvang fyrir menningarlíf á Balkan. Áhugasöm ríki bættust í hópinn og tóku Búlgarir, Rúmenar, Grikkir og Tyrkjar þátt í umræðum sem leiddu til þess að 31. mars 2005 var skrifað undir samkomulagið Charter of the Council of Ministers for Culture of South East Europe (SEE).

Þá vakti norrænt samstarf athygli ESB-ríkjanna á fundi í Barselóna. Per Unckel, framkvæmdastjóri Norrænu ráðherranefndarinnar, hélt erindi við opnun ráðstefnunnar „The Euromed Regional Conference Barcelona +10“ í nóvember, þar sem hann sagði frá norrænu

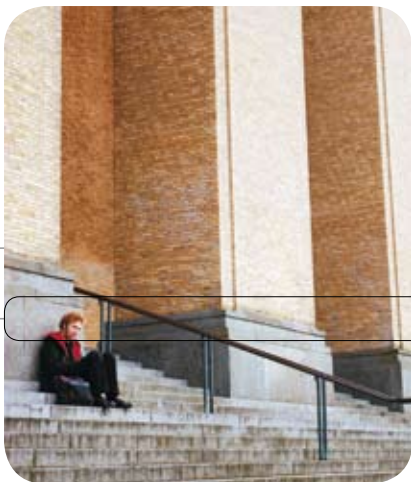
samstarfi. Hann hafði verið beðinn um að segja frá því hvernig Norðurlöndin þróuðu samstarf sitt til að ná til allra landa við Eystrasalt.

– Ríkin við Eystrasalt hafa þróað samstarf sem aðrir geta lært af. Við höfum lært að samstarf verður að vera hagnýtt og skipta sköpum fyrir þátttakendur þannig að þeim finnist það skipta máli. ESB-samstarfið nær til næstum 30 ríkja. Þá bætast við öll önnur ríki sem ESB er í samstarfi við. Útverðir ESB í norðri og suðri geta lært hver af öðrum því þessar þjóðir hafa reynslu af samstarfi bæði við ríki innan vébanda ESB og utan þess. Á báðum svæðum eru miklar vaxtarmöguleikar.

Ráðstefnan var haldin í tilefni þess að tíu ár voru líðin síðan Barselóna-ferlið hófst og var hún liður í aðdraganda leiðtogafundar ESB og tíu ríkja við Miðjarðarhaf.

Síðasta haust sat Rannveig Guðmundsdóttir, forseti Norðurlandaráðs, fund þingmanna Svartahafssamstarfsins (PABSEC) í Tírana. Þar voru fólksflutningar, mansal og skipulögð glæpastarfsemi efst á baugi.

Forseti ráðsins lagði áherslu á mikilvægi svæðisbundins þingmannasamstarfs í baráttunni gegn mansali sem teygir anga sína til margra landa. Rannveig taldi einnig að koma þyrfti á víðtækum tengslum milli norður- og suðurhluta álfunnar ef koma á í veg fyrir þessa glæpi.

Eystrasaltssvæðið samkeppnishæft

– Ég er viss um að Eystrasaltssvæðið er einn áhugaverðasti hluti álfunnar. Ríkin við Eystrasalt hafa starfað saman um aldir. Við þekkjum hvert annað. Við virðum hvert annað þrátt fyrir að skoðanaágreiningur geti komið upp. Mörg eigum við sömu menningarrætur.

Þetta kom fram í viðtali við Per Unkel, framkvæmdastjóra Norrænu ráðherranefndarinnar, sem birtist í Baltinfo, tímariti sem gefið er út af Eystrasaltsráðinu. Unkel lagði áherslu á að markvissar aðgerðir þurfi til, eigi Eystrasaltsríkin að hafa áhrif í Evrópu.

Á fundi Þróunarvettvangs Eystrasaltsríkjanna (BDF) í Stokkhólmi í október, greindi Unkel frá nýsköpunarhópi 11 ríkja við Eystrasalt, sem starfar innan vébanda norðlægu víddarinnar. Vísindi og nýsköpun eru í forgangi hjá Norrænu ráðherranefndinni en þessir þættir eru taldir skipta sköpum í uppbyggingu á öllu Eystrasaltssvæðinu. Við sama tækifæri var ráðherranefndin beðin um að leiða s.k. Eystrasaltsfrumkvæði (Baltic Sea Initiative, BSI), en það er tengslanet sem sett var á laggirnar til að efla samkeppnishæfni Eystrasaltsríkjanna.

Samstarfið við Eystrasalt verður einnig þróað innan ramma norðlægu víddarinnar.

Norræna ráðherranefndin tekur virkan þátt í að þróa samstarf um umhverfismál, lýðheilsu og velferð innan norðlægu víddarinnar.

Áætlan um rafræn samskipti, „Northern e-Dimension“, er hluti af samstarfinu innan norðlægu víddarinnar. Þar starfar ráðherranefndin náið með Eystrasaltsráðinu, m.a. að því að safna upplýsingum um notkun upplýsingatækni og við uppbyggingu Nordunet, háþróaðs upplýsingatæknikerfis fyrir vísindageirann.

Viðkvæmt vistkerfi í Eystrasalti

Þörungablómi vegna áburðarefna úr landbúnaði er aftur orðið stórt vandamál í Eystrasalti. Þingmenn frá öllum Eystrasaltsríkjum ræddu þetta mál þegar þeir funduðu í Vilnís á „14th Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC)“.

– Ástandið í Eystrasalti er langt frá því viðunandi. Mengun frá iðnaði, landbúnaði og hafnarborgum hefur leitt til ofvaxtar í þörungagróðri. Það er skylda okkar þingmanna að þrýsta á um lausnir.

Sagði Rannveig Guðmundsdóttir, forseti Norðurlandaráðs, við setningu ráðstefnunnar. Ole Stavad, formaður dönsku sendinefndarinnar, furðaði sig á því að Rússar hikuðu við að skilgreina Eystrasalt sem sérlega viðkvæmt hafsvæði. Slík skilgreining getur komið í veg fyrir umferð olíuskipa með einfaldan byrðing. Á ráðstefnunni var samþykkt yfirlýsing m.a. um að þingmenn frá Eystrasaltssvæðunum ættu að taka virkan þátt í að móta nýja stefnu ESB um verndun hafsins.

Norrænir og baltneskir þingmenn hafa í mörg ár barist fyrir því að Eystrasalt verði viðurkennt sem sérlega viðkvæmt hafsvæði (Particularly Sensitive Sea Area, PSSA). Búið er við að Alþjóðasiglingamálastofnun (IMO) SP veiti Eystrasaltinu þessa greiningu sumarið 2006. Það mun hafa í för með sér hertar reglur um siglingar í Eystrasalti og aukið siglingaöryggi. Þetta erindi hefur verið á dagskrá Norrænu ráðherranefndarinnar.

Í umhverfissamstarfi ráðherranefndarinnar hefur verið unnið að því að auka vatnsgæði í Eystrasalti. Á liðnu ári var rúmlega 2,8 milljónum danskra króna varið í 7 umhverfisverkefni, sem miðuðu við að minnka ofauðgun.

Sjálfbær Norðurlönd

Nýjar framkvæmdaáætlanir í umhverfismálum, orkumálum, matvælum og skógrækt byggjast á stefnumótun um sjálfbær Norðurlönd. Áhersla á norrænan mat, heilbrigði, hafrannsóknir, framtíð smábátaveiða og efna- og efnavörutílskipun ESB eru liðir í þessari stefnumótun sem var í kastljósinu á liðnu ári.

Ný norræn stefnumótun um sjálfbæra þróun

Samstarfsráðherrar samþykktu á árinu sem leið endurskoðaða stefnu um sjálfbæra þróun. Þar eru markmið um sjálfbærni til 20 ára og tilgreind afmörkuð stefnumið og aðgerðir á fjölmörgum sviðum á tímabilinu 2005-2008. Stefnan hefur eflst vegna þess að nú er tekið mið af félagslegum og efnahagslegum þáttum sjálfbærrar þróunar.

Stefnan hefur verið kynnt á alþjóðavettvangi, m.a. hjá ESB, SP og OECD til þess að hvetja önnur ríki til að leggja aukna áherslu á sjálfbæra þróun

Inn í stefnu um sjálfbæra þróun voru lagðir mælikvarðar til að geta metið umfang og árangur af starfinu á Norðurlöndum út frá markmiðum sem ríkisstjórnirnar höfðu sett sér.

Orka, umhverfi og sjálfbær þróun

Samstarf norrænna yfirvalda í orkumálum á tímabilinu 2006-2009 ákvarðast af framkvæmdaáætlun sem samþykkt var í fyrra. Þar stendur skýrum stöfum að í norrænu samstarfi eigi að taka þátt í mótun stefnu í orkumálum á Norðurlöndum og í Evrópu. Áætlunin nýtur stuðnings umhverfis- og náttúruauðlindanefndar Norðurlandaráðs og var hún einnig samþykkt á þingi ráðsins. Meginatriði norræna orkusamstarfsins eru þrjú:

- Orkumarkaður
- Sjálfbær orkukerfi
- Norðurlönd í alþjóðasamstarfi.

Norrænar orkurannsóknir um tveggja áratuga skeið hafa eflt vísindumhverfið og stuðlað að uppbyggingu á víðfeðmu þekkinganeti. Þetta hefur aukið hæfni innan orkugeirans.

Traust þekking hefur gert norrænum iðnfyrirtækjum kleift að taka þátt í þróun og kynningu á nýrri tækni og halda sterkri samkeppnisstöðu norrænna iðnfyrirtækja í orkumálum.

Ráðherrar orkumála og þingmenn hafa átt víðtækt samstarf við kollega sína við Eystrasalt og í Rússlandi, m.a. í BASREC-samstarfi (Baltic Sea Region Energy Co-operation) árið 2005.

Umhverfisráðherrar Norðurlanda sneru bókum saman í síðustu samningalotu í ESB um nýju efna- og efnavörutílskipunina (REACH), og einnig í lokahrinu alþjóðlegrar stefnumótunar um meðferð hættulegra efna (SAICM). Norrænir þingmenn beittu sér einnig fyrir samþykkt REACH-tilskipunarinnar.

Umhverfisráðherrar lögðu áherslu á að meinlausari efni leystu hættulegustu efnin af hólmi (í anda markmiða REACH). Hér ríkir einhugur um að framleiðendur og innflytjendur efna og efnasambanda axli ábyrgð og tryggi að framleiðsla og notkun eiturefna skaði hvorki umhverfi né heilsu manna. Notkun hættulegra efna og efnasambanda er fyrst og fremst í iðnaði og því er mikilvægt að neytendur séu upplýstir um hvaða efni eru í neysluvörum, svo þeir viti hvað þeir eiga að varast.

Umhverfisráðherrar beindu sjónum sínum að þróun nýrrar umhverfistækni. Norrænu ríkin búa yfir víðtækri sérfræðiþekkingu um umhverfistækni og geta því stuðlað að nýjum lausnum sem skila ávinningi til framtíðar. Árið 2005 var gefið út norrænt rit um umhverfistækni. Þar eru mörg dæmi þar sem

Norðurlönd eru í fararbroddi, eins og t.d. orkuhagkvæmni í siglingum og byggingum og lífrænni ræktun í landbúnaði og skógrækt.

Framkvæmdaáætlunin í umhverfismálum nær bæði til innbyrðis norræns samstarfs og samstarfs innan vébanda ESB, en þar eru fjögur svið í forgangi: umhverfi og heilsa, hafið, náttúra, menningarminjar og útivist og sjálfbær neysla og framleiðsla.

Þessar áherslur koma einnig fram í framkvæmdaáætlunum um fiskveiðar, landbúnað og skógrækt og matvæli.

Framtíð smábátaveiða

– Er hægt að þróa og efla smábátaveiðar á Norðurlöndum og hvernig geta smábátasjómenn bætt stöðu sína? Um þetta var spurt á ráðstefnu Norðurlandaráðs og Norrænu ráðherranefndarinnar um framtíð smábátaveiða sem fram fór í Grenå í Danmörku 2. og 3. maí 2005.

Smábátaútgerð á Norðurlöndum er í vanda stödd. Handfæra- og netaveiðar eru stundaðar í smábæjum við sjávarsíðuna og er staðan mjög ólík eftir löndum. Sjávarútgerðin á við rekstrarerfiðleika að stríða og leiðir það til að æ fleiri smábátum er fargað fyrir nýrri og stærri báta. Stöðu smábátasjómannna er ógnað og hætta er á að mörg smá byggðalög við sjávarsíðuna lognist út af.

Norðurlandaráð, Norræna ráðherranefndin og fjölmörg samtök ræddu smábátaútgerð á ráðstefnunni í Grenå, en hana sátu þingmenn, fulltrúar hagsmunasamtaka og embættismenn frá öllum Norðurlöndum.

Smábátasjómenn höfðu samið yfirlýsingu um framtíð útgerðarinnar og var hún rædd á ráðstefnunni. Smábátasjómenn frá öllum Norðurlöndum sendu frá sér sameiginlega yfirlýsingu um réttindi sín. Þar var m.a. lagt til að ríkisstjórnir Norðurlanda afnemi fiskveiðikerfi með framseljanlegum kvóta.

– Við viljum tryggja arðbærar fiskveiðar og þegar lítið er til lengri tíma á þetta einnig við um smábátaveiðar, sagði Hans Christian Schmidt, matvælaráðherra Dana, í ræðu sinni. Neytendur vilja úrvalsfisk og það geta smábátasjómenn á öllum Norðurlöndum veitt.

Kristen Touborg Jensen, fulltrúi í umhverfis- og auðlinda-nefnd Norðurlandaráðs, lýsti eftir aukinni þekkingu á sjálfbærum veiðiaðferðum og menntun sjómönnum til handa til að tryggja framtíð fiskveiða, en þetta setti Norræna ráðherranefndin í brennidepil í skýrslu sinni *Þekkingarþörf í sjávarútvegi*. Touborg Jensen bað ráðherranefndina um að kanna hvort norrænir samstarfssamningar í menntamálum nýtist sjómönnum.

Norrænar öndvegisrannsóknir í sjávarútvegi

Árið 2005 settu samstarfsráðherrar á laggirnar Norræna sjávarútvegsháskólann, sem á að hafa forystu á sviði hafrannsóknna. Svein Ludvigsen, þáv. sjávarútvegs- og samstarfsráðherra Norðmanna, Valgerður Sverrisdóttir iðnaðarráðherra og Jógvan við Keldu, samstarfsráðherra Færeyinga opnuðu háskólann formlega.

– Með þessu samstarfsverkefni norrænna vísindastofnana munu Norðurlöndin enn á ný vísa veginn og stuðla að nýsköpun sem verður okkur öllum til blessunar, sagði Svein Ludvigsen.

Markmið Norræna sjávarútvegsháskólans er að efla hæfni í norrænum rannsóknum á lífríki sjávar og fiskveiðum, þar með talið öllu sem tengist auðlindum sjávar, vistkerfum, sjálfbærri auðlindanýtingu, veiðum, fiskveiðistjórnun og fiskeldi. Að háskólanum standa NAF (Norræni vinnuhópurinn um fiskveiðirannsóknir) og NordForsk og leggur hvor aðilinn 5 milljónir danskra króna alls til starfseminnar til fimm ára. Guðrún Pétursdóttir, forstöðumaður Sjávarútvegsstofnunar HÍ og Arild Folkvord, prófessor við Háskólann í Björgvin, voru einnig viðstödd opnunina.

Hollur matur bætir heilsuna

Hollari fæða og barátta gegn offitu og öðrum lífsstíls-sjúkdómum voru ofarlega á baugi í norrænni umræðu á liðnu ári. Norræna ráðherranefndin er að undirbúa nýja framkvæmdaáætlun um bætt lífsgæði og heilbrigði.

Áætlunin mun byggja á niðurstöðum af fjölda málþinga og starfi vinnuhópa sem fjallað hafa um hollustu og betri heilsu. Meiri hreyfing og minni fita og sykur í fæðu munu bæta heilsu Norðurlandabúa. Þeir eru að vísu í betra formi en nágrannar þeirra í álfunni en gula ljósið er kviknað og tímabært að bregðast við sívax-

andi offituvanda. Lífsstíll Norðurlandabúa er um margt áþekkur og því er ráð að semja samnorræna framkvæmdaáætlun sem styður aðgerðir í hverju ríki.

Rammar framkvæmdaáætlunarinnar voru ákveðnar á liðnu ári en hún mun hvetja til nánara norræns samstarfs um mál sem brenna á alþjóðavettvangi, ábyrgðar hagsmunaaðila í einkageiranum, aukinnar þekkingarmiðlunar og sameiginlegs eftirlits, rannsókna og þróunarvinnu og annarra sameiginlegra markmiða. Beinar aðgerðir voru ræddar á ráðstefnu í nóvember þar sem hátt á annað hundrað þátttakendur setti fram eftirfarandi tillögur:

- Takmörkun sjónvarpsauglýsinga um óhollan mat sem beinast að börnum.
- Matvælaframleiðendur leggja til að yfirvöld nýti sér reynslu þeirra af jákvæðum samskiptum við börn til góðra verka.
- Upplýsingar um m.a. brjóstgjöf og næringu fyrir börn handa barnshafandi konum.
- Áhersla verði lögð á börn og hópa sem standa höllum fæti félagslega.
- Fólk verði auðveldað að stunda ýmsa líkamsrækt.
- Rannsóknir og nýsköpunarstarf verði eft.
- Norrænn gagnagrunnur með hugmyndum og reynslu sem fengist hefur af heilsuherferðum svo hægt verði að gefa út sameiginlegar leiðbeiningar fyrir öll Norðurlönd.
- Merkja betur matvæli svo að neytendur þekki næringargildi þeirra.

Alþjóðlegi matvæladagurinn

Rúmlegt 750 börn og unglingar heimsóttu Norrænu ráðherranefndina á alþjóðlega matvæladeginum, 13. október 2005. Þema dagsins var „Landbúnaður og gagnkvæmur skilningur menningarheima“. Markmiðið var að auka samræður menningarheima í þéttbýli og dreifbýli með því að sýna dæmi um það sem ræktað er á Norðurlöndum og síðan hvernig matvæli eru unnin og matreidd áður en þau enda sem tilbúnir réttir í kæli- borðum stórmarkaða.

Samfélagsþróunin hefur leitt til þess að borgarbúar hafa glatað grunnþekkingu á uppruna fæðunnar. Börn jafnt sem fullorðnir Norðurlandabúar leiða sjaldan hugann að því hvað þau leggja sér til munns, hvað sé ætt, hvort maturinn sé hollur og eins hvernig við tryggjum sjálfbæra nýtingu náttúrunnar.

Börnunum var gefinn kostur á að sjá dýr og plöntur og koma við þau, þeim var boðið að bragða á ýmsum mat og í leik var þeim sýnd fjölbreytni og auðæfi hráefnis og matvæla og hvaða áhrif þau hafa á heilsu okkar og vel-líðan. Þá var þeim sýnt hve stór munur er á mat okkar og þeim fátæklega kosti sem er uppistaða fæðu þorra manna í þriðja heiminum.

Einn liður í alþjóðlega matvæladeginum var að vekja athygli á nýrri norrænni matargerðarlist. Föstudaginn 14. október lögðu rúmlega 2000 manns leið sína fram hjá garði Norrænu ráðherranefndarinnar og Norðurlandaráðs í Nýhöfn í Kaupmannahöfn sem var upplýstur með logandi kyndlum. Þetta ógleymanlega kvöld var ný norræn matargerðarlist í hávegum höfð. Boðið var upp á ýmsa rétti sem matreiddir voru úr norrænu hráefni á nýstárlegan hátt. Síðar um kvöldið skaust fólk úr skarkala menningarnæturinnar til að bragða á ljúffengum veitingum.

Norrænir ráðherrar sjávarútvegs, landbúnaðar og skógræktar auk matvæla samþykktu yfirlýsingu um „nýja norræna matargerðarlist“ á fundi sem haldinn var í Árósum þann 30. júní 2005. Ráðherrarnir töldu að með framsæknum og fjölþættum áherslum væru góðir möguleikar á því að verða í fararbroddi og styrkja þróun norrænna matvæla og matarmenningar jafnt á norrænum sem alþjóðlegum vettvangi.

Með „nýrri norrænni matargerðarlist“ á einnig að beina sjónum að fjölbreyttu úrvali norræns hráefnis og matvæla frá landbúnaði og sjávarútvegi. Hollum matvælum sem auka heilbrigði og lífsgæði

Yfirlýsingin kom í kjölfar norrænnar matargerðarráðstefnu, en á henni var samin norræn stefnuskrá.

Ráðherrarnir samþykktu að setja á fót undirbúningsverkefni um „nýja norræna matargerðarlist“. Því er ætlað að finna leiðir til framsækni á þessu sviði.

Menning á Norðurlöndum

Í menningarsamtarfi á liðnu ári var lögð áhersla á að auka skilvirkni sameiginlegra aðgerða. Stór norræn hönnunarsýning hefur farið víða og vel tókst til í norrænum sýningarskála á heimssýningunni í Japan.

Norrænt menningarsamstarf endurskipulagt

Menningarráðherrarnir ákváðu á síðasta ári að endurskipuleggja samstarf á sínum vegum, til þess að gera það sveigjanlegt og opið gagnvart nýjum aðferðum, á norrænum vettvangi og alþjóðlegum. Nýja skipulagið á að leiða til þess að fé sem áður fór í stjórnun fari nú beint í ferðastyrki til listamanna og ýmissa nýrra verkefna.

9 af 20 nefndum og stofnunum á menningarsviði verða lagðar niður, en verkefnum þeirra sinnt annars staðar.

Þær nefndir, starfshópar og stofnanir sem lagðar verða niður eru: Stjórnarnefnd um menningu og fjölmiðla, Stjórnarnefnd um barna- og unglingamenningu, Stjórnarnefnd um norræna menningarkynningu utan Norðurlanda, Norræni blaðamannaháskólinn, Norræna stofnunin um nútímalist (NIFCA), Norræna tónlistarnefndin (NOMUS), Norræna bókmennta- og bókasafnanefndin (Nordbok), Norræna sviðslistamiðstöðin (NordScen) og Norræna safnanefndin.

Þær sem eftir standa eru: Norræni menningarsjóðurinn, Norræni kvikmynda- og sjónvarpssjóðurinn, Nordicom og Norrænu húsin í Reykjavík, Nuuk, Þórhöfn, Maríuhöfn og Helsinki.

Menningarráðherrarnir samþykktu tvær fyrstu framkvæmdaáætlanirnar í nýja skipulaginu. Önnur er ferða- og dvalaráætlun fyrir myndlistamenn og aðra

listamenn, hin hefur verið lengi í smíðum og fjallar um norrænt samstarf um framleiðslu á tölvuspilum fyrir börn og unglinga.

Nýtt skipulag menningarsamstarfsins tekur að fullu gildi frá og með árinu 2007.

Ný norræn kvikmyndaverðlaun

Stofnuð voru ný norræn verðlaun á árinu sem leið, kvikmyndaverðlaun Norðurlandaráðs, þau voru veitt í fyrsta sinn á fimmtugsafmæli ráðsins 2002, en verða nú veitt árlega. Danska kvikmyndin *Morðið* (Drabet) hlaut verðlaunin 2005. Leikstjórinn Per Fly, handritahöfundur og framleiðandi myndarinnar skipta með sér verðlaununum. *Morðið* er síðasta kvikmyndin af þremur um danska stéttarsamfélagið. Í rökstuðningi sínum sagði dómnefndin m.a. að *Morðið* væri stór norræn kvikmynd þar sem sögð væri sígild saga á einlægan hátt, en um leið á eigin forsendum og á tungumáli sinnar samtíðar.

Auk kvikmyndaverðlaunanna veitti Norðurlandaráð þrenn önnur verðlaun. Bókmenntaverðlaunin hlaut Sjónn fyrir skáldsöguna Skugga-Baldur. Tónlistaverðlaunin komu í hlut norsku kammersveitarinnar Cikada fyrir margra ára flutning á norrænni samtímatónlista en Ann-Cecile Norderhaug hlaut umhverfisverðlaunin fyrir einstakt framlag til verndunar menningarlandslags á Norðurlöndum.

Kongósýningin – um þátt Norðurlanda í sögunni

Á haustdögum var farandsýningin Kongóspor opnuð á Etnografiska museet í Stokkhólmi en hún er afrakstur samstarfs Þjóðfræðisafna á Norðurlöndum og Þjóðminjasafns Svíþjóðar.

Kongósýningunni er ætlað að kveikja umræður um hlut Norðurlandabjóða í einu grimmilegasta athæfi nýlenduherranna í Afríku. Sagt er frá norrænum trúboðum og verkfræðingum, herdeildum og könnunarleiðöngum og áhrifum þeirra á sögu Kongó. Dregin er upp mynd af ástandinu í dag og áhrifum Kongó á Norðurlönd. Rúmlegir 40.000 munir frá Kongó eru varðveittir á þjóðfræðisöfnum á Norðurlöndum.

Á sýningunni eru munir úr fótum Norðurlandabúa sem voru á ferð í Kongó fyrir 130 árum og skýrt frá menningararfi og sögulegri ábyrgð. Rúmlega 1500 Norðurlandabúar athöfnuðu sig í Kongó, ýmist sem beinir þátttakendur eða sem andstæðingar nýlendustefnu Belga þar í landi. Í tengslum við sýninguna voru haldin málþing, bæði fyrir fræðimenn og almenning.

Annað hvert ár styrkir Norræni menningarsjóðurinn stórt samstarfsverkefni norrænna safna, og nefnist það Norræn sýning ársins. Í fyrra fékk Kongósýningin þennan styrk og nam hann þremur milljónum danskra króna.

Norrænn skáli á heimssýningu í Japan

Norræni sýningarskálinn á heimssýningunni í Aichi í Japan, var einn vinsælasti skáli sýningarinnar. Alls heimsóttu hann um 2,3 milljónir manna. Sýningin stóð í 185 daga og á þeim tíma var haldinn þjóðardagur fyrir hvert norrænt ríki og þar að auki norrænn dagur,

múmínálfadagur og Línu langsokksdagur. Norræna menningardagskráin var fjölbreytt. Hundruð norrænna listamanna tóku þátt í henni, þar á meðal Sjón, handhafi bókmenntaverðlauna Norðurlandaráðs.

Norræni skálinn varð til í samstarfi norrænu ríkjanna og Norrænu ráðherranefndarinnar. Þema sýningarinnar var Sjálfbær þróun og fjallaði hún m.a. um endurnýjanlegar orkulindir, umhverfissvæna tækni og sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda. Byggingarstíll skálans var í sama stíl, formfastar línur og hreinir litir. Efniviðurinn var steinn og timbur frá Norðurlöndum.

Frá upphafi sýningarinnar í apríl var boðið til margra atburða, svo sem málþings um dyslexíu og rokktonleika. Ráðherranefndin stóð fyrir málþingum um jafnréttismál á Norðurlöndum og vísindasamstarf sem eykur samkeppnishæfni smáþjóða. Fulltrúar konungsfjölskyldna Danmerkur, Noregs og Svíþjóðar auk fjölmargra ráðherra og forseta Norðurlandaráðs heimsóttu sýninguna.

Norðurlönd á bókamessu í Gautaborg

Norðurlandaráð og Norræna ráðherranefndin hafa árum saman tekið þátt í Bok & bibliotek í Gautaborg, en það er stærsta bókamessa á Norðurlöndum. Í fyrra sóttu 110.000 gestir, þar af 1400 fréttamenn, messuna.

Til að kynna fjölda hæfileikaríkra rithöfunda á Norðurlöndum, var í fyrsta sinn gefið út safnrit með framlagi allra sem tilnefndir voru til bókmenntaverðlauna Norðurlandaráðs. Ritið Litteratur i Nord var kynnt á málþingi á bókamessunni. Þrír tilnefndir rithöfundar tóku þátt í umræðum, m.a. um þýðingu þess að vera tilnefndur til bókmenntaverðlauna Norðurlandaráðs. Þeir voru sammála um að það fælist mikill heiður í tilnefningunni svo ekki væri minnst á að hreppa verðlaunin. Menn skyldu ekki vanmeta tækifæri sem tilnefndir höfundar fá til að hitta kollega sína frá hinum löndunum eða fjölmiðlaumfjöllum sem fylgir í kjölfarið. Nokkrir rithöfundar sögðu að eftir tilnefninguna hafi áhugi aukist á að þýða verk þeirra, ekki eingöngu á önnur norræn tungumál heldur einnig önnur tungumál.

Spurt var hvort nágrannabjóðirnar skilji tungumál hver annarrar á málþingi á bókamessunni. Að baki því stóð Norræni menningarsjóðurinn en hann hafði fjármagnað rannsókn með fyrirsögninni Er það tungan sem heldur Norðurlandabjóðunum saman?

Þar var kannað hve vel fólk skildi sænsku, norsku og dönsku. Kom í ljós að norrænn málskilningur hefur breyst mikið síðan á 8. áratug síðustu aldar. Ungir Norðurlandabúar eiga mun erfiðara með að skilja tungumál hvert annars en foreldrar þeirra. Háskólinn í Lundi framkvæmdi rannsóknina en þátt tóku 1800 ungir karlar og konur frá öllum Norðurlöndum. Auk þess að kannaður var málskilningur unga fólksins var athugað hvernig þetta unga fólk og foreldrar þess skildi ensku. Niðurstaðan var sú að norræn æska er góð í ensku og skilur hana betur en tungur frændþjóðanna.

Gildi og samfélagsþróun

Á gildisflótti sér stað á Norðurlöndum þegar trúar-samfélögum fjölgar? Þannig var spurt á ráðstefnu um trúarleg gildi á Norðurlöndum sem haldin var í Alta í N-Noregi í febrúar. Per Unckel, framkvæmdastjóri Norrænu ráðherranefndarinnar, setti ráðstefnuna en hana sátu trúarbragðasérfræðingar, sagnfræðingar og stjórnmálamenn frá öllum Norðurlöndum.

Aðdragandi ráðstefnunnar var vísindaáætlun ráðherra-nefndarinnar, „Norðurlönd og Evrópa“, en hún náði til rannsókna í hugvísindum og félagsvísindum. Niðurstöður hennar voru kynntar í meira en 50 bókum og mörg hundruð fræðigreinum. Þjóðfélög Norðurlanda og Evrópu eru að þróast í fjölmennningarlegu samfélög. Í fjölmenningsamfélagi munu trúarbrögð hafa áhrif á framtíðargildi. Felur sú þróun í sér að við lítum ekki lengur til hinnar einu sönnu trúar, heldur byggjum á umburðarlyndi gagnvart öðrum? Á ráðstefnunni var m.a. rætt um aðlögun nýbúa og lífstúlkun æskufólks í ljósi þjóðfélagsumræðu um hlutverk trúarbragða.

Upplýsingar og útgáfumál

Upplýsingastarf

Norðurlandaráð og Norræna ráðherranefndin reka sameiginlegan vef, www.norden.org. Meginefni hans er ýmist á dönsku, norsku eða sænsku en töluvert efni er einnig þýtt á finnsku, íslensku og ensku.

Stuttar fréttir frá Norðurlöndum og úr norrænu samstarfi birtast daglega á vefnum. Fréttirnar eru einnig sendar í tölvupósti til mörg þúsund áskrifenda á Norðurlöndum og víðar. Fréttirnar eru einnig þýddar á finnsku, íslensku og ensku.

Á vefnum er einnig að finna vefritið *AnalysNorden* en þar er fjallað um stjórnmál á Norðurlöndum. *Analys-Norden* kemur út einu sinni á mánuði í skandinavískri, finnskri og íslenskri þýðingu.

Top of Europe er rafrænt fréttabréf um Norðurlönd og norrænt samstarf.

Norden i veckan er fréttabréf með norrænum fréttum sem safnað er saman og þær sendar út á mánudögum.

Norðurlandaráð og Norræna ráðherranefndin gefa út rit á mörgum tungumálum með upplýsingum í stuttu máli um hin ýmsu samstarfssvið. Upplýsingaritin eru gefin út á prenti og eins sem pdf-skjal sem nálgast má á vefnum.

Útgáfumál

Norræna ráðherranefndin og Norðurlandaráð gefa út 150-200 skýrslur og bækur á ári hverju. Þar er fjallað um alla málaflokka sem norrænt samstarf nær yfir.

Hér á eftir eru nefndar nokkrar bækur sem Norðurlandaráð og Norræna ráðherranefndin gáfu út í fyrra:

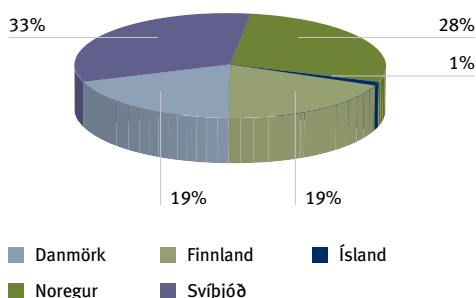
- Norrænar hagtölur/Nordic Statistical Yearbook 2005. Tölfræðilegur samanburður lýsir því sem líkt er og ólíkt með Danmörku, Finnlandi, Íslandi, Noregi, Svíþjóð, Færeyjum, Grænlandi og Álandseyjum.
- Norðurlönd sem hnattrænt farsældarsvæði hvetur til umræðu um Norðurlönd framtíðarinnar. 27 norrænir áhrifamenn í atvinnulífi, háskólasamfélaginu, hjá hinu opinbera og menningarlífi lýsa hugmyndum sínum um styrk og tækifæri Norðurlanda í alþjóðlegri samkeppni.
- Norræn næringarráðgjöf birtir tillögur að daglegu mataræði.
- Norðurlönd hafa margt fram að færa. Bók til að hvetja til umræðna norrænna framhaldsskólanema um norræna samkennd og stöðu Norðurlanda í nýrri Evrópu. Fimm rithöfundar sem allir hafa hlotið bókmenntaverðlaun Norðurlandaráðs lýsa því hvernig þeir líta á sig sem Norðurlandabúa, Evrópubúa og heimsborgara.
- Litteratur i Nord. Yfirlitsrit með framlagi allra sem tilnefndir voru til bókmenntaverðlauna Norðurlandaráðs 2005.

Nánari upplýsingar um útgefið efni eru á www.norden.org/publikationer. Þar er hægt að leita að efni og panta það. Á vefnum er hægt að gerast áskrifandi að fréttabréfinu *Nyt om publikationer* þar sem sagt er frá útgefnu efni á sviðum sem viðkomandi hefur áhuga á.

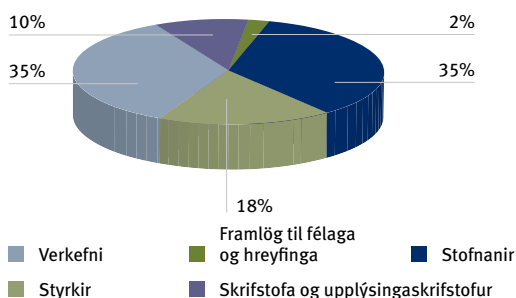
Staðreyndir um Norrænu ráðherranefndina og Norðurlandaráð

Norræna ráðherranefndin. Framlög landa til fjárlaga 2005

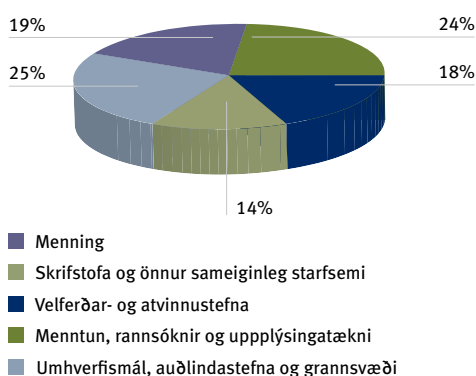

Fjárlög Norrænu ráðherranefndarinnar nema 817,517 milljónum danskra króna. Framlag hvers lands fyrir sig til Norrænu ráðherranefndarinnar er reiknað út frá vergri þjóðarframleiðslu landanna. Sjálfstjórnarsvæðin taka ekki þátt í fjármögnun verkefna Norrænu ráðherranefndarinnar.

Norræna ráðherranefndin. Sundurliðuð fjárlög 2005

Norræna ráðherranefndin. Fjárlög 2005 skipt niður á svið

Norræna ráðherranefndin

Norræna ráðherranefndin er formlegur samstarfsvettvangur norrænu ríkisstjórnanna. Þar gegnir óformlegt samráð og gagnkvæm upplýsingamiðlun mikilvægu hlutverki.

Það er hlutverk ráðherranefndarinnar að styrkja norrænt samstarf, norrænu samkenndina og að vinna að norrænum hagsmunum á alþjóðavettvangi. Þar sem um milliríkjasamstarf er að ræða þurfa allar ákvarðanir að vera einróma.

Norræna ráðherranefndin starfar í ýmsum fagráðherranefndum, ráðherranefnd er sett fyrir þau fagsvið sem ríkisstjórnirnar starfa saman að. Forsætisráðherrarnir eru ábyrgir fyrir Norrænu ráðherranefndinni. Framkvæmdavaldið liggur hjá norrænu samstarfsráðherrunum og staðgengli þeirra, norrænu samstarfsnefndinni. Flestar ráðherranefndirnar funda nokkrum sinnum á ári. Með ráðherranefndunum starfa embættismannanefndir, sem í samstarfi við skrifstofu ráðherranefndarinnar undirbúa ákvarðanir ráðherranefndarinnar.

Frá og með 1. janúar 2006 eru eftirfarandi ráðherranefndir starfandi:

- Nefnd um vinnumarkaðs- og vinnuumhverfismál
- Nefnd um atvinnulíf, orkumál og byggðamál
- Nefnd um landbúnað, skógrækt og matvæli
- Nefnd um menningarsamstarf
- Nefnd um jafnréttismál
- Nefnd um löggjöf
- Nefnd um málefni sem varða umhverfisvernd
- Nefnd um félags- og heilbrigðismál
- Nefnd um menntun og rannsóknir
- Nefnd um efnahags- og fjármál

Samstarfsráðherrar 7. desember 2005

Connie Hedegaard, Danmörku
Jógvan à Lakjuni, Færeyjum
Josef Motzfeldt, Grænlandi
Jan-Erik Enestam, Finnlandi
Lasse Wiklöf, Álandseyjum
Sigríður Anna Þórðardóttir, Íslandi
Berit Andnor, Svíþjóð
Heidi Grande Røys, Noregi

Norðurlandaráð

Norðurlandaráð er samstarfsvettvangur norrænna þingmanna og ríkisstjórna. Norðurlandaráðsþing er haldið einu sinni á ári. Þar funda þingmenn með ráðherrum. Annars fer starf ráðsins fram í fimm fagnefndum auk forsætisnefndar.

Ráðið tekur frumkvæði og veitir ráðherrum ráðgjöf í stefnumótun í norrænu samstarfi auk þess sem ráðið hefur eftirlit með því að ríkisstjórnirnar fylgi eftir teknum ákvörðunum. Norðurlandaráð ákveður forgangsröðun mála, en þau eru t.d. umhverfismál, öryggismál, menningarmál, sjálfbær þróun, málefni barna og unglinga eða neytendamál.

Forsætisnefnd Norðurlandaráðs 7. desember 2005

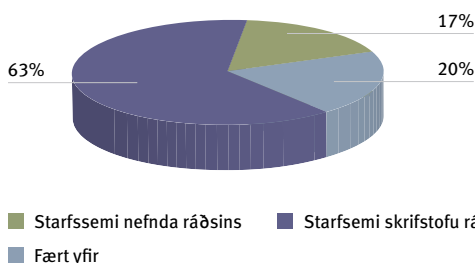
Rannveig Guðmundsdóttir forseti, Jafnaðarmenn, Íslandi
Jónína Bjartmarz varaforseti, Miðflokkahópur, Íslandi
Arja Alho, Jafnaðarmenn, Finnlandi
Berit Brørby, Jafnaðarmenn, Noregi
Dagfinn Høybråten (1.10-31.12), Miðflokkahópur, Noregi
Anita Johansson, Jafnaðarmenn, Svíþjóð
Kristian Phil Lorentzen, Miðflokkahópur, Danmörku
Inge Lønning, Hægri menn, Noregi
Outi Ojala, Vinstrisósíalistar og umhverfissinnar, Finnlandi
Kent Olsson, Hægri menn, Svíþjóð
Gabriel Romanus, Miðflokkahópur, Svíþjóð
Simo Rundgren, Miðflokkahópur, Finnland
Martin Saarikangas, Hægri menn, Finnlandi
Jan Sahl (1.1.-30.9), Miðflokkahópur, Noregi
Ole Stavad, Jafnaðarmenn, Danmörku

Tillögur teknar til afgreiðslu í Norðurlandaráði 2005

- Endurskoðuð stefna Norrænu ráðherranefndarinnar um sjálfbæra þróun 2005-2008
- Aðgerðir til að auka sjálfbæra þróun á alþjóðavettvangi
- Framkvæmdaáætlun um norrænt umhverfissamstarf 2005-2008
- Aðgerðir til að auka umfjöllun um umhverfismál á alþjóðavettvangi
- Jafnréttismál í norræna samstarfinu
- Gagnkvæmir upplýsingasamningar milli Norðurlandanna um afnám landamærahindrana

- Framkvæmdaáætlun Norrænu ráðherranefndarinnar um samstarf Norðurlanda um fiskveiðar, landbúnað, skógrækt og matvæli 2005-2008
- Endurskoðuð stefna Norrænu ráðherranefndarinnar um erfðaaauðlindir fyrir fiskveiðar, landbúnað, skógrækt og nýtingu og matvæli á Norðurlöndum 2005-2008
- Löggjöf ESB um efni og efnavörur, REACH
- Kröfur til ESB um hugbúnaðareinkaleyfi
- Mat á tillögu ESB um tilskipun um einkaleyfi á hugbúnaði
- Staða orkumála á Norðurlöndum
- Ráðstefna um spillingu
- Nýtt skipulag Norrænu ráðherranefndarinnar
- Rússlandsáætlun Norrænu ráðherranefndarinnar
- Heimskautsáætlun Norrænu ráðherranefndarinnar 2006-2008
- Tengslasamstarf frjálsra félagasamtaka á Norðurlöndum og í Eystrasaltsríkjunum
- Heimskautsrannsóknir
- Heilsa og atvinnulífsþróun frumbyggja á Barents-svæðinu
- Skipulagsbreytingar Norrænu ráðherranefndarinnar á norræna menningarsamstarfinu

Skipting útgjalda Norðurlandaráðs – fjárlög 2005

Kostnaður við starfssemi ráðsins er um 30,6 milljónir danskra króna, þ.e. rekstur forsætisnefndarinnar, nefnda og verkefna sem unnin eru þvert á nefndir. Starfssemi skrifstofu ráðsins felst í stjórnsýslu og upplýsingamiðlun. Verkefni sem styrkt eru tengjast starfi stjórnmalaflokkanna, Norðurlandaráðs æskunnar auk fréttamannastyrkja.

Norræna ráðherranefndin
Norðurlandaráð

St. Strandstræde 18
DK-1255 København K
www.norden.org

